

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2014. gada 10. jūlijā *

LESD 102. pants — Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana — Spānijas platjoslas interneta piekļuves tirgi — Maržu saspiešana — LESD 263. pants — Likumības pārbaude — LESD 261. pants — Neierobežota kompetence — Hartas 47. pants — Efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips — Pārbaude neierobežotas kompetences tiesā — Naudas soda apmērs — Samērīguma princips — Nediskriminācijas princips

Lieta C-295/12 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2012. gada 13. jūnijā iesniedza

Telefónica SA, Madride (Spānija),

Telefónica de España SAU, Madride,

ko pārstāv *F. González Díaz* un *B. Holles*, *abogados*,

apelācijas sūdzības iesniedzējas,

pārējiem lietas dalībniekiem esot šādiem:

Eiropas Komisija, ko pārstāv *F. Castillo de la Torre*, *É. Gippini Fournier* un *C. Urraca Caviedes*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

Francija Telecom España SA, Posuelo de Alarkona [*Pozuelo de Alarcón*] (Spānija), ko pārstāv *H. Brokelmann* un *M. Ganino*, *abogados*,

Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc Consumo), Madride, ko pārstāv *L. Pineda Salido* un *I. Cámara Rubio*, *abogados*,

European Competitive Telecommunications Association, Vokingema [*Wokingham*] (Apvienotā Karaliste), ko pārstāv *A. Salerno* un *B. Cortese*, *avvocati*,

personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs *T. fon Danvics* [*T. von Danwitz*], tiesneši *E. Juhāss* [*E. Juhász*], *A. Ross* [*A. Rosas*], *D. Švābi* [*D. Šváby*] un *K. Vajda* [*C. Vajda*] (referents),

* * Tiesvedības valoda – spāņu.

ģenerālvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 16. maija tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2013. gada 26. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Savā apelācijas sūdzībā *Telefónica SA* un *Telefónica de España SAU* (turpmāk tekstā kopā – “apelācijas sūdzības iesniedzējas”) lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas spriedumu *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija (T-336/07, EU:T:2012:172, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”), ar kuru Vispārējā tiesa noraidīja to prasību atcelt Komisijas 2007. gada 4. jūlija Lēmumu C(2007) 3196, galīgā redakcija, par [EKL] 82. panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/38.784 – *Wanadoo España* pret *Telefónica*) (turpmāk tekstā – “strīdīgais lēmums”), kā arī to pakārtoto prasību atcelt vai samazināt tām ar šo lēmumu uzliktā naudas soda apmēru.

Atbilstošās tiesību normas

Regula Nr. 17

- 2 Pārkāpums ilga no 2001. gada septembra līdz 2006. gada decembrim. 2004. gada 1. maijā Padomes 1962. gada 6. februāra Regula Nr. 17: Pirmā Regula par [EKL 81]. un [82]. panta īstenošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.) tika atcelta un aizstāta ar Padomes 2002. gada 16. decembra Regulu (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [LESD 101. un 102.] pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.).
- 3 Līdz ar to Regula Nr. 17 bija piemērojama lietas faktiem līdz 2004. gada 1. maijam, kad kļuva piemērojama Regula Nr. 1/2003. Tomēr jānorāda, ka atbilstošās Regulas Nr. 1/2003 tiesību normas ir būtībā identiskas Regulas Nr. 17 atbilstošajām tiesību normām.
- 4 Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā bija paredzēts:

“Komisija ar lēmumu var uzlikt uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām soda naudas 1000 līdz 1 000 000 norēķinu vienību vai lielākā apmērā, bet nepārsniedzot 10 % no katra pārkāpēja uzņēmuma iepriekšējā finanšu gada apgrozījuma, ja tie ar nodomu vai nolaidības dēļ:

- a) pārkāpj [EKL 81.] panta 1. punktu vai [EKL 82.] pantu vai

[..]

Nosakot soda naudas apmēru, ņem vērā gan pārkāpuma smagumu, gan tā ilgumu.”

- 5 Regulas Nr. 17 17. pantā bija paredzēts:

“Tiesai ir neierobežota jurisdikcija [EKL 229.] panta nozīmē pārskatīt lēmumus, ar ko Komisija noteikusi soda naudu vai periodisko soda maksājumu; tā var atcelt, samazināt vai palielināt uzlikto soda naudu vai periodisko soda maksājumu.”

Regula Nr. 1/2003

- 6 Regulas Nr/ 1/2003 23. panta 2. punktā, ar kuru tika aizstāts Regulas Nr. 17 15. panta 2. pants, noteikts:

“Komisija ar lēmumu var uzlikt soda naudas uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām, ja tās tiši vai nolaidības dēļ:

- a) pārkāpj [LESD 101. vai 102.] pantu vai

[..]

Attiecībā uz katru uzņēmumu un uzņēmumu apvienību, kas piedalās pārkāpumā, soda nauda nepārsniedz 10 % no tās kopējā apgrozījuma iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā.

[..]”

- 7 Regulas Nr/ 1/2003 31. pantā, ar kuru tika aizstāts Regulas Nr. 17 17. pants, noteikts:

“Eiropas Kopienu Tiesai ir neierobežota jurisdikcija pārskatīt lēmumus, ar kuriem Komisija noteikusi soda naudu vai periodisku soda naudu. Tā var atcelt, samazināt vai palielināt uzlikto soda naudu vai periodisko soda naudu.”

1998. gada pamatnostādnes

- 8 Pamatnostādņu sodanaudas [naudas soda] noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un [EOTK] līguma 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp.; turpmāk tekstā – “1998. gada pamatnostādnes”), 1.A punktā, kas veltīts pārkāpuma smaguma novērtēšanai, noteikts:

“A. Pārkāpuma smagums Novērtējot pārkāpuma smagumu, jāņem vērā tā raksturs, faktiskā ietekme uz tirgu gadījumos, kad to iespējams noteikt, un attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus apjoms. Tādējādi pārkāpumi tiek grupēti vienā no trim pārkāpumu kategorijām: sīkāki pārkāpumi, smagi pārkāpumi un sevišķi smagi pārkāpumi.

- Sīkāki pārkāpumi:

[..]

Piemērojamās sodanaudas: no [EUR] 1000 līdz [EUR] 1 miljonam.

- Smagi pārkāpumi:

[..]

Piemērojamās sodanaudas: no 1 miljona [EUR] 20 miljoniem [EUR].

- Sevišķi smagi pārkāpumi:

Šie parasti ir horizontāli ierobežojumi, piemēram, cenu karteļi un tirgus sadales kvotas vai citāda prakse, kas apdraud vienotā tirgus pienācīgu darbību, piemēram, valstu tirgu sadale un izteikti ļaunprātīga dominējošā stāvokļa izmantošana, ko izdara uzņēmumi, kuriem ir kvazimonopols [..].

Piemērojamās sodanaudas: vairāk par 20 miljoniem [EUR].”

Tiesvedības priekšvēsture un strīdīgais lēmums

9 Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 3.–29. punktā tiesvedības priekšvēsturi rezumēja šādi:

“3 2003. gada 11. jūlijā *Wanadoo España SL* (šobrīd – *France Telecom España SA*) (turpmāk tekstā – “*France Telecom*”) iesniedza Eiropas Kopienų Komisijai sūdzību, apgalvojot, ka cenu starpība starp vairumtirdzniecības cenu, kuru *Telefónica* meitassabiedrības piemēroja saviem konkurentiem par vairumtirdzniecības platjoslas interneta pakalpojuma sniegšanu Spānijā, un mazumtirdzniecības cenu, ko tās piemēroja galapatērētājiem, nebija pietiekama, lai *Telefónica* konkurenti varētu ar to konkurēt ([strīdīgā] lēmuma preambulas 26. apsvērumš).

[..]

6 2007. gada 4. jūlijā Komisija pieņēma [strīdīgo] lēmumu, kas ir šis prasības priekšmets.

7 Pirmām kārtām, [strīdīgajā] lēmumā Komisija noteica trīs attiecīgos produktu tirgus, proti, vienu mazumtirdzniecības platjoslas tirgu un divus vairumtirdzniecības platjoslas tirgus ([strīdīgā] lēmuma preambulas 145.–208. apsvērumš)

8 Saskaņā ar [strīdīgo] lēmumu attiecīgais mazumtirdzniecības tirgus ietver visus nediferencētos platjoslas produktus neatkarīgi no tā, vai tie tiek piegādāti, izmantojot *ADSL* (*Asymmetric Digital Subscriber Line* – asimetriskā ciparu abonentlīnija) vai jebkādu citu tehnoloģiju, kuri tiek piedāvāti “plaša patēriņa tirgū” māsaimniecībām un lietotājiem, kas nav māsaimniecības. Savukārt tas neietver individuāli pielāgotus platjoslas piekļuves pakalpojumus, kas galvenokārt domāti “lielajiem klientiem” ([strīdīgā] lēmuma preambulas 153. apsvērumš).

9 Attiecībā uz vairumtirdzniecības tirgiem Komisija norādīja, ka ir pieejami trīs galvenie vairumtirdzniecības piedāvājumi, proti, atskaites piedāvājums atsaistītai piekļuvei abonentlīnijām, ko pārdod vienīgi *Telefónica*, viens reģionāla mēroga vairumtirdzniecības piedāvājums (*GigADSL*, turpmāk tekstā – “reģionālais vairumtirdzniecības produkts”), kuru tāpat pārdod vienīgi *Telefónica*, un vairāki valsts mēroga vairumtirdzniecības piedāvājumi, kurus pārdod gan *Telefónica* (*ADSL-IP* un *ADSL-IP Total*, turpmāk tekstā – “valsts vairumtirdzniecības produkts”), gan citi operatori, pamatojoties uz atsaistītas piekļuves abonentlīnijām un/vai reģionālo vairumtirdzniecības produktu ([strīdīgā] lēmuma preambulas 75. apsvērumš).

[..]

14 Komisija secināja, ka attiecīgie vairumtirdzniecības tirgi [strīdīgā] lēmuma mērķiem ietvēra reģionālo vairumtirdzniecības produktu un valsts vairumtirdzniecības produktu, atskaitot vairumtirdzniecības pakalpojumus pa kabeļiem un no *ADSL* atšķirīgas tehnoloģijas ([strīdīgā] lēmuma preambulas 6. un 208. apsvērumš).

15 Saskaņā ar [strīdīgo] lēmumu konkrētie vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības ģeogrāfiskie tirgi ir valsts mēroga (Spānijas teritorija) ([strīdīgā] lēmuma preambulas 209. apsvērumš).

16 Otrām kārtām, Komisija konstatēja, ka *Telefónica* abos attiecīgajos vairumtirdzniecības tirgos bija dominējošā stāvoklī ([strīdīgā] lēmuma preambulas 223.–242. apsvērumš). Aplūkotajā laikposmā *Telefónica* esot bijis monopols uz reģionālā vairumtirdzniecības produkta piegādi un vairāk nekā 84 % no valsts vairumtirdzniecības produkta tirgus ([strīdīgā] lēmuma preambulas 223. un 235. apsvērumš). Saskaņā ar [strīdīgo] lēmumu (preambulas 243.–277. apsvērumš) *Telefónica* bija dominējošā stāvoklī arī mazumtirdzniecības tirgū.

- 17 Trešām kārtām, Komisija pārbaudīja, vai *Telefónica* bija ļaunprātīgi izmantojusi savu dominējošo stāvokli attiecīgajos tirgos ([strīdīgā] lēmuma preambulas 278.–694. apsvērums). Šajā ziņā Komisija uzskatīja, ka *Telefónica* ir pārkāpusi [LESD 102.] pantu, saviem konkurentiem nosakot netaisnīgas cenas tarifu šķēru formā starp platjoslas piekļuves mazumtirdzniecības cenām Spānijas “plašai sabiedrībai” domātajā tirgū un platjoslas piekļuves vairumtirdzniecības cenām reģionālajā un valsts mērogā laikā no 2001. gada septembra līdz 2006. gada decembrim ([strīdīgā] lēmuma preambulas 694. apsvērums)
- [..]
- 24 Ceturtām kārtām, Komisija atzina, ka šajā lietā tika ietekmēta tirdzniecība starp dalībvalstīm, jo *Telefónica* tarifu politika attiecās uz piekļuves pakalpojumiem, kurus sniedza dominējošā stāvoklī esošs operators, kurš nosedza visu Spānijas teritoriju, kas ir būtiska iekšējā tirgus daļa ([strīdīgā] lēmuma preambulas 695.–697. apsvērums).
- 25 Lai aprēķinātu naudas soda summu, Komisija [strīdīgajā] lēmumā piemēroja metodoloģiju, kas norādīta [1998. gada pamatnostādnēs].
- 26 Pirmkārt, Komisija novērtēja pārkāpuma smagumu un sekas, kā arī konkrētā ģeogrāfiskā tirgus lielumu. Vispirms attiecībā uz pārkāpuma smagumu tā uzskatīja, ka runa bija par būtisku ļaunprātīgu izmantošanu, ko bija veicis uzņēmums, kurš atradās gandrīz monopola stāvoklī, un tas bija jākvalificē kā “sevišķi smags” saskaņā ar 1998. gada pamatnostādņēm ([strīdīgā] lēmuma preambulas 739.–743. apsvērums). [Strīdīgā] lēmuma preambulas 744.–750. apsvērumā Komisija it īpaši nošķir šo lietu no 2003. gada 21. maija Komisijas Lēmuma 2003/707/EK par [LESD 102.] panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/C 1/37.451, 37.578, 37.579 - *Deutsche Telekom AG*) (OV L 263, 9. lpp.; turpmāk tekstā – “lēmums lietā *Deutsche Telekom*”), kurā *Deutsche Telekom* ļaunprātīgā izmantošana, kas arī izpaudās kā cenu starpības samazināšana, netika kvalificēta kā “sevišķi smaga” 1998. gada pamatnostādņu izpratnē. Turpinājumā par konstatētā pārkāpuma ietekmi Komisija ņēma vērā to, ka konkrētajiem tirgiem bija ievērojama ekonomiska vērtība, ka tiem bija izšķiroša loma informācijas sabiedrības izveidošanā un ka *Telefónica* ļaunprātīgās izmantošanas sekas mazumtirdzniecības tirgū bija ievērojamas ([strīdīgā] lēmuma preambulas 751. un 753. apsvērums). Visbeidzot, runājot par konkrētā ģeogrāfiskā tirgus lielumu, Komisija it īpaši norādīja, ka Spānijas platjoslas tirgus bija piektais lielākais valsts platjoslas tirgus Eiropas Savienībā un ka, lai gan tarifu šķēru gadījumi noteikti aptver tikai vienu dalībvalsti, tas kavēja operatorus no citām dalībvalstīm ieiet strauji augošā tirgū ([strīdīgā] lēmuma preambulas 754. un 755. apsvērums).
- 27 Saskaņā ar [strīdīgo] lēmumu naudas soda sākumsummā EUR 90 000 000 apmērā ir ņemts vērā, ka ļaunprātīgās izmantošanas smagums konkretizējās apskatāmā laikposma gaitā un it īpaši pēc lēmuma lietā *Deutsche Telekom* pieņemšanas ([strīdīgā] lēmuma preambulas 756. un 757. apsvērums). Minētajai summai tika piemērots reizinātājs 1,25, lai ņemtu vērā *Telefónica* lielo ekonomisko ietekmi un lai naudas sodam nodrošinātu pietiekami preventīvu iedarbību, tādēļ naudas soda sākumsumma tika palielināta līdz EUR 112 500 000 ([strīdīgā] lēmuma preambulas 758. apsvērums).
- 28 Otrkārt, tā kā pārkāpums tika veikts no 2001. gada septembra līdz 2006. gada decembrim, tas ir, piecus gadus un četrus mēnešus, Komisija naudas soda sākumsummu palielināja par 50 %. Naudas soda pamatsumma tādējādi sasniedza EUR 168 750 000 ([strīdīgā] lēmuma preambulas 759.–761. apsvērums)
- 29 Treškārt, ņemot vērā pieejamos pierādījumus, Komisija uzskatīja, ka šajā lietā varēja ņemt vērā zināmus atbildību mikstinošu apstākļus, jo pārkāpums vismaz bija izdarīts aiz neuzmanības. Tāpēc *Telefónica* tika piešķirts 10 % naudas soda summas samazinājums, kas naudas soda summu samazināja līdz EUR 151 875 000 ([strīdīgā] lēmuma preambulas 765. un 766. apsvērums).”

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 10 Ar Vispārējās tiesas kancelejā 2007. gada 1. oktobrī iesniegto prasības pieteikumu apelācijas sūdzības iesniedzējas cēla prasību galvenokārt atcelt strīdīgo lēmumu un pakārtoti – atcelt vai samazināt Komisijas uzliktā naudas soda apmēru.
- 11 Galvenokārt izvirzīto prasījumu pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzīja sešus pamatus attiecīgi par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, par kļūdām faktos un kļūdām tiesību piemērošanā, definējot konkrētos vairumtirdzniecības tirgus, par kļūdām faktos un kļūdām tiesību piemērošanā, nosakot apelācijas sūdzības iesniedzēju dominējošo stāvokli konkrētajos tirgos, par kļūdām tiesību piemērošanā, piemērojot [LESD 102.] pantu attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju veikto ļaunprātīgo izmantošanu, par kļūdām faktos un/vai kļūdām faktu vērtējumā un kļūdām tiesību piemērošanā attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju veikto ļaunprātīgo izmantošanu, kā arī tās negatīvo ietekmi uz konkurenci, un, visbeidzot, par [LESD 102.] panta *ultra vires* piemērošanu un subsidiaritātes, samērīguma, tiesiskās noteiktības, lojālas sadarbības un labas pārvaldības principu pārkāpumu.
- 12 Savu pakārtoti izvirzīto prasījumu atbalstam apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzīja divus pamatus. Pirmais pamats bija par kļūdām faktos un kļūdu tiesību piemērošanā, un Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta, kā arī tiesiskās noteiktības un tiesiskās palāvības principu pārkāpumu. Otrais pamats, kas izvirzīts vēl pakārtotāk, bija par kļūdām faktos un kļūdām tiesību piemērošanā, kā arī samērīguma, vienlīdzīgas attieksmes, sodu individuālas noteikšanas principu pārkāpumu un pienākuma norādīt pamatojumu naudas soda apmēra noteikšanas laikā neizpildi.
- 13 Ar attiecīgi 2008. gada 31. jūlija rīkojumu un 2011. gada 28. februāra rīkojumu *Asociación de usuarios de servicios bancarios* (turpmāk tekstā – “*Ausbanc Consumo*”) un *France Telecom*, no vienas puses, kā arī *European Competitive Telecommunications Association* (turpmāk tekstā – “*ECTA*”), no otras puses, tika atļauts iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam.
- 14 Vispārējā tiesa noraidīja katru no šiem pamatiem un prasību kopumā.

Lietas dalībnieku prasījumi Tiesā

- 15 Apelācijas sūdzības iesniedzēju prasījumi Tiesai ir šādi:
 - Galvenokārt:
 - pilnībā vai daļēji atcelt pārsūdzēto spriedumu;
 - pamatojoties uz tās rīcībā esošajiem pierādījumiem, pilnībā vai daļēji atcelt strīdīgo lēmumu;
 - atcelt vai samazināt naudas sodu saskaņā ar LESD 261. pantu;
 - atcelt vai samazināt naudas sodu Vispārējā tiesā norisējušās tiesvedības nepamatotā ilguma dēļ un
 - piespriest Komisijai un personām, kas iestājušās lietā, atlīdzināt tiesāšanās izdevumus šajā instancē un tiesvedībā Vispārējā tiesā.

- Pakārtoti, ja tiesvedības stadija to nepieļauj:
 - atcelt pārsūdzēto spriedumu un nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai izlemšanai atbilstoši Tiesas izlemtajiem tiesību jautājumiem;
 - atcelt vai samazināt naudas sodu saskaņā ar LESD 261. pantu;
 - piespriest Komisijai un personām, kas iestājušās lietā, atlīdzināt tiesāšanās izdevumus šajā instancē un tiesvedībā Vispārējā tiesā.
 - katrā ziņā saskaņā ar LESD 15. pantu piešķirt piekļuvi Vispārējās tiesas 2011. gada 23. maija tiesas sēdes protokolam vai ierakstam, kā arī noturēt tiesas sēdi.
- 16 Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:
- atzīt apelācijas sūdzību par pilnībā vai daļēji nepieņemamu vai to noraidīt kā nepamatotu;
 - pakārtoti, ja apelācijas sūdzību būtu pieņemama, katrā ziņā noraidīt pret strīdīgo lēmumu vērsto prasību atcelt tiesību aktu,
 - piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējiem segt tiesāšanās izdevumus šajā instancē.
- 17 *Ausbanc Consumo* prasījumi Tiesai ir šādi:
- noraidīt apelācijas sūdzību un pārsūdzēto spriedumu apstiprināt pilnībā;
 - piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;
 - jebkurā gadījumā saskaņā ar LESD 15. pantu piešķirt piekļuvi Vispārējās tiesas 2011. gada 23. maija tiesas sēdes protokolam vai ierakstam.
- 18 *France Télécom* prasījumi Tiesai ir šādi:
- apelācijas sūdzību noraidīt pilnībā;
 - piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus šajā instancē un tiesvedībā Vispārējā tiesā un
 - noturēt tiesas sēdi.
- 19 *ECTA* prasījumi Tiesai ir šādi:
- apelācijas sūdzību noraidīt;
 - noraidīt arī apelācijas sūdzības iesniedzējas pakārtotos prasījumus par naudas soda atcelšanu vai tā apmēra samazināšanu;
 - piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

- 20 Savas apelācijas sūdzības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirza desmit pret pārsūdzēto spriedumu vērstus pamatus.

21 Ievadam jāpārbauda iebilde par nepieņemamību, kuru Komisija ir izvirzījusi pret visu apelācijas sūdzību, kā arī apelācijas sūdzības iesniedzējas un *Ausbanc Consumo* lūgumi piešķirt piekļuvi Vispārējās tiesas sēdes protokolam vai audioierakstam.

Par iebildi par nepieņemamību, kuru Komisija ir izvirzījusi pret visu apelācijas sūdzību

- 22 Komisija atsauca uz apelācijas sūdzības nepieņemamību, izvirzīdama šādus argumentus.
- 23 Pirmkārt, Komisija uzsver, ka apelācijas sūdzība ir ārkārtīgi gara un atkārtojas, un tajā bieži vienā lappusē izvirzīti vairāki pamati, un šī iemesla dēļ apelācijas sūdzība šķiet ietveram vairākus simtus pamatu, kas būtu tiesvedības Savienības tiesā rekords.
- 24 Otrkārt, apelācijas sūdzība gandrīz sistemātiski ir vērsta uz to, lai apgalvojumu par to, ka Vispārējā tiesa esot piemērojusi “klūdainu juridisku kritēriju”, aizsegā panāktu faktu jaunu pārbaudi.
- 25 Treškārt, pamati pārāk bieži ir izteikti kā vienkārši apgalvojumi, kuriem trūkst jebkāda pamatojuma.
- 26 Ceturtkārt, Komisija uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas, no vienas puses, bieži kritizē stridīgo lēmumu, nevis pārsūdzēto spriedumu, un, no otras puses, kad šī kritika attiecas uz pārsūdzēto spriedumu, gandrīz nekad nenorāda tā precīzus fragmentus vai punktus, kuros it kā esot pieļautas kļūdas tiesību piemērošanā.
- 27 Piektkārt, Komisija apgalvo, ka tai bijis ārkārtīgi grūti un pat neiespējami īstenot savas tiesības uz aizstāvību saistībā ar tik juceklīgi un neskaidri formulēto apelācijas sūdzību, un tādējādi lūdz Tiesu atzīt apelācijas sūdzību par nepieņemamu pilnībā.
- 28 Pakārtoti Komisija uzskata, ka pat tajās retajās reizēs, kad apelācijas sūdzības iesniedzējas savā apelācijas sūdzībā izvirza tiesību jautājumu, to argumenti ir acīmredzami pretrunā Tiesas judikatūrai. Tādējādi tā lūdz Tiesu ar motivētu rīkojumu atzīt apelācijas sūdzības acīmredzamo nepamatotību.
- 29 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru no LESD 256. panta, Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas, kā arī no tās Reglamenta 112. panta 1. punkta c) apakšpunkta izriet, ka apelācijas sūdzībā ir precīzi jānorāda pārsūdzētā sprieduma kritizētās daļas, kā arī juridiskie argumenti, kas konkrēti izvirzīti apelācijas sūdzības pamatošanai, pretējā gadījumā apelācijas sūdzība vai attiecīgais pamats ir nepieņemami (skat. it īpaši spriedumu *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 426. punkts, kā arī spriedumu *Deutsche Telekom*/Komisija, C-280/08 P, EU:C:2010:603, 24. punkts).
- 30 Tādējādi šīm prasībām neatbilst un par nepieņemamu jāatzīst pamats, kura argumentācija nav pietiekami skaidra un precīza, lai Tiesa varētu veikt tiesiskuma pārbaudi, tostarp tāpēc, ka būtiskie apstākļi, uz kuriem ir balstīts šis pamats, pietiekami loģiski un saprotami neizriet no apelācijas sūdzības, kas šajā gadījumā ir formulēta neskaidri un divdomīgi (šajā ziņā skat. spriedumu *Thyssen Stahl*/Komisija, C-194/99 P, EU:C:2003:527, 105. un 106. punkts, kā arī spriedumu *Arkema*/Komisija, C-520/09 P, EU:C:2011:619, 61. punkts un tajā minētā judikatūra). Tiesa ir nospriedusi arī, ka tāda apelācijas sūdzība, kurai trūkst saskanīgas struktūras un kurā ietverti vienīgi vispārīgi apgalvojumi un trūkst konkrētu norāžu par apstrīdētā rīkojuma punktiem, kuros, iespējams, pieļauta kļūda tiesību piemērošanā, jānoraida kā acīmredzami nepieņemama (skat. rīkojumu *Weber*/Komisija, C-107/07 P, EU:C:2007:741, 26.–28. punkts).
- 31 Attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju iesniegto apelācijas sūdzību jāatzīst, kā uzsver Komisija, ka tajā ietverts liels skaits pamatu un argumentu, kuri uzskatāmi par nepieņemamiem. Tomēr nevar uzskatīt, ka šī apelācijas sūdzība ir pilnībā nepieņemama. Zināmā skaitā apelācijas sūdzībā izvirzīto

argumentu ar prasīto precizitāti ir identificētas pārsūdzētā sprieduma kritizētās daļas un pietiekami skaidri izklāstīti izvirzītie juridiskie argumenti. Tādējādi, neraugoties uz turpmāk konstatētajiem trūkumiem, pret visu apelācijas sūdzību izvirzītā Komisijas iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

Par lūgumiem piešķirt piekļuvi Vispārējās tiesas sēdes protokolam vai audioierakstam

- 32 Apelācijas sūdzības iesniedzējas un *Ausbanc Consumo* atbilstoši LESD 15. pantam ir lūgušas piekļuvi Vispārējās tiesas 2011. gada 23. maija sēdes protokolam vai audioierakstam.
- 33 Šajā ziņā Tiesas Reglamenta 169. panta 1. punktā noteikts, ka apelācijas sūdzībā lūdz pilnībā vai daļēji atcelt Vispārējās tiesas nolēmumu, kāds ietverts tā rezolutīvajā daļā.
- 34 Apelācijas sūdzības iesniedzēju un *Ausbanc Consumo* lūgumi par piekļuvi nav vērsti uz pārsūdzētā sprieduma pilnīgu vai daļēju atcelšanu. Turklāt šie lietas dalībnieki nav izskaidrojuši, kāda nolūkā tie vēlas piekļuvi Vispārējās tiesas 2011. gada 23. maija sēdes protokolam vai audioierakstam, nedz arī, kādā mērā iespējamā piekļuve šiem dokumentiem tiem varētu būt noderīga to prasījumiem, kas vērsti attiecīgi uz pārsūdzētā sprieduma atcelšanu un apelācijas sūdzības noraidīšanu.
- 35 Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzējas un *Ausbanc Consumo* lūgumi par piekļuvi jānoraida kā nepieņemami.

Par argumentu par to, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi savu pienākumu īstenot neierobežotas kompetences pārbaudi

- 36 Ar sava piektā pamata piekto daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi savu pienākumu īstenot neierobežotas kompetences pārbaudi 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – “ECPAK”) 6. panta izpratnē attiecībā uz dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas un tās ietekmes uz konkurenci novērtēšanu.
- 37 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzējas daudzkārt atkārtoti argumentu, ka Vispārējā tiesa esot pārkāpusi savu pienākumu īstenot neierobežotas kompetences pārbaudi attiecībā uz pārkāpuma konstatēšanu, it īpaši otrā un trešā pamata ietvaros.
- 38 Ciktāl šie argumenti ir identiski vai lielā mērā pārklājas, tie jāizskata kopā un pirms pārējiem pamatiem.
- 39 Ievadam jāatgādina, kādas ir būtiskās to tiesību aizsardzības līdzekļu iezīmes, kuri Savienības tiesībās paredzēti, lai nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā uzņēmumiem, kuriem ar Komisijas lēmumu uzlikts naudas sods konkurences tiesību normu pārkāpuma dēļ.
- 40 Efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips ir vispārējs Savienības tiesību princips, kurš pašlaik ir izklāstīts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. pantā un kas Savienības tiesībās atbilst ECPAK 6. panta 1. punktam (skat. spriedumu *Chalkor*/Komisija, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 51. punkts; spriedumu *Otis* u.c., C-199/11, EU:C:2012:684, 47. punkts, kā arī spriedumu *Schindler Holding* u.c./Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 36. punkts).
- 41 Jāatgādina, ka, lai gan – kā ir apstiprināts LES 6. panta 3. punktā – pamattiesības, kas garantētas ECPAK, kā vispārējie tiesību principi ietilpst Savienības tiesībās un lai gan Hartas 52. panta 3. punktā ir noteikts pienākums tajā ietvertajām tiesībām piešķirt tādu pašu nozīmi un piemērošanas jomu kā atbilstošajām tiesībām, kas ir garantētas ECPAK, tomēr šī pēdējā konvencija, kamēr Savienība nav tai pievienojusies, nav Savienības tiesību sistēmā formāli integrēts juridisks instruments (skat. spriedumu *Schindler Holding* u.c./Komisija, EU:C:2013:522, 32. punkts).

- 42 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības tiesībās ir paredzēta kārtība, kādā, nodrošinot Hartas 47. pantā prasītās garantijas, Komisijas lēmumi par LESD 102. panta piemērošanas procedūrām ir pārbaudāmi tiesā (šajā ziņā skat. spriedumu *Chalkor/Komisija*, EU:C:2011:815, 67. punkts, kā arī spriedumu *Otis u.c.*, EU:C:2012:684, 56. un 63. punkts). Šo tiesas kontroles sistēmu veido LESD 263. pantā iedibinātā likumības pārbaude, kuru, piemērojot LESD 261. pantu, var papildināt ar Tiesas neierobežotu kompetenci attiecībā uz regulās paredzētajām sankcijām.
- 43 Attiecībā uz Komisijas lēmumu konkurences tiesību jomā likumības pārbaudi LESD 263. panta pirmajā un otrajā daļā noteikts, ka Tiesa pārbauda, cik likumīgi ir Komisijas tiesību akti, kas pieņemti, lai radītu tiesiskas sekas attiecībā uz trešām personām, un šai nolūkā Tiesas kompetencē ir prasības sakarā ar kompetences trūkumu, būtisku procedūras noteikumu pārkāpumiem, Līgumu vai jebkuru ar to piemērošanu saistītu tiesību normu pārkāpumiem, kā arī sakarā ar pilnvaru nepareizu izmantošanu. Saskaņā ar LESD 256. pantu Vispārējās tiesas kompetencē ir izskatīt un izlemt pirmajā instancē lietas par Komisijas lēmumu konkurences tiesību jomā likumību, kā paredzēts LESD 263. pantā.
- 44 Šo likumības pārbaudi atbilstoši LESD 263. pantam papildina neierobežota kompetence attiecībā uz naudas sodiem un kavējuma naudu, kuru Komisija uzlikusi par konkurences tiesību normu pārkāpumiem. Regulas Nr. 17 17. pantā, kas aizstāts ar Regulas Nr. 1/2003 31. pantu, noteikts, ka Tiesai ir neierobežota kompetence pārskatīt lēmumus, ar ko Komisija noteikusi naudas sodu vai kavējuma naudu, kas nozīmē, ka tā var atcelt, samazināt vai palielināt uzlikto naudas sodu vai kavējuma naudu.
- 45 No iepriekš minētā izriet, ka likumības pārbaude attiecas uz viesiem Komisijas lēmumiem par LESD 102. panta piemērošanas procedūrām, savukārt Regulas Nr. 1/2003 31. pantā paredzētā neierobežotā kompetence attiecas vienīgi uz tādām šo lēmumu daļām, ar kurām tiek noteikts naudas sods vai kavējuma nauda.
- 46 Tiktāl, ciktāl piektā pamata piektā daļa attiecas uz strīdīgā lēmuma daļām par pārkāpuma konstatāciju, apelācijas sūdzības iesniedzēju arguments par pienākuma īstenot neierobežotas kompetences pārbaudi Hartas 47. panta izpratnē pārkāpumu jāsaprot tādējādi, ka tas attiecas uz Vispārējās tiesas īstenoto LESD 263. pantā paredzēto likumības pārbaudi šajā lietā.
- 47 Būtībā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi savu pienākumu īstenot neierobežotas kompetences pārbaudi Hartas 47. panta izpratnē, novērtējot ļaunprātīgu izmantošanu un tās ietekmi uz konkurenci. Konkrēti, apelācijas sūdzības iesniedzējas Vispārējai tiesai pārmet, ka tā ir noraidījusi to argumentus pēc tam, kad tā pārsūdzētā sprieduma 211., 220., 223., 244., 251. un 263. punktā konstatēja, ka nepastāv Komisijas pieļauta acīmredzama kļūda. Apelācijas sūdzības iesniedzējas šajā sakarā izsaka trīs iebildumus.
- 48 Ar pirmo iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir īstenojusi vienīgi pārbaudi par acīmredzamu kļūdu vērtējumā attiecībā uz elementiem, kuri neprasīja sarežģītu ekonomisku vērtējumu.
- 49 Ar otro iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa kļūdaini īstenoja pārbaudi vienīgi par acīmredzamu kļūdu vērtējumā, lai izvairītos no pārbaudes, vai Komisijas sniegtie pierādījumi pamato secinājumus, ko Komisija ir izdarījusi no sava sarežģītās ekonomiskas situācijas vērtējuma atbilstoši spriedumam *Komisija/Tetra Laval* (C-12/03 P, EU:C:2005:87, 39. punkts).
- 50 Ar trešo iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējai tiesai pat tad, ja pastāv sarežģīti ekonomiski jautājumi, ir pienākums īstenot neierobežotas kompetences pārbaudi ECPAK 6. panta izpratnē, kā tas interpretēts Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2011. gada 27. septembra spriedumā *A. Menarini Diagnostics S.r.l.* pret Itāliju (Nr. 43509/08), kurā acīmredzamas kļūdas vērtējumā kritērijam nav nekādas vietas.

- 51 Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru ECPAK 6. panta 1. punkta ievērošana neizslēdz to, ka administratīva rakstura procesā “sodu” var vispirms uzlikt administratīva iestāde. Tas tomēr paredz, ka tādas administratīvas iestādes, kura pati neatbilst ECPAK 6. panta 1. punkta prasībām, lēmums vēlāk var tikt pakļauts tiesas iestādes, kam ir neierobežota kompetence, kontrolei (Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedums *Segame SA* pret Franciju, Nr. 4837/06, 55. punkts, *CEDH* 2012, un iepriekš minētais spriedums *A. Menarini Diagnostics* pret Itāliju, 59. punkts).
- 52 No Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras izriet arī, ka starp tiesu iestādes ar neierobežotu kompetenci īpašībām ir kompetence faktiski un juridiski katrā punktā grozīt pieņemto lēmumu. Šādai iestādei, konkrēti, ir jābūt pilnvarām aplūkot visus faktiskos un tiesību jautājumus, kam ir nozīme attiecībā uz tajā ierosināto lietu (skat. it īpaši iepriekš minēto Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu *A. Menarini Diagnostics S.r.l.* pret Itāliju, 59. punkts, kā arī spriedumu *Schindler Holding u.c./Komisija*, EU:C:2013:522, 35. punkts).
- 53 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka LESD 263. pantā iedibinātā pārbaude paredz, ka Savienības tiesa īsteno argumentu, ko prasītājas izvirzījušas pret strīdīgo lēmumu, gan faktisko, gan juridisko pārbaudi un ka tā ir tiesīga novērtēt pierādījumus, atcelt minēto lēmumu un grozīt naudas sodu apmēru (šajā ziņā skat. spriedumu *Schindler Holding u.c./Komisija*, EU:C:2013:522, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 54 Tādējādi Tiesai jau ir bijusi izdevība uzsvērt, ka, lai arī jomās, kurās ir jāveic sarežģīti ekonomiski vērtējumi, tautsaimniecības jautājumos Komisijai ir plaša rīcības brīvība, tas vēl nenozīmē, ka Savienības tiesai ir jāatturas pārbaudīt, kā Komisija interpretē ekonomiska rakstura informāciju. Savienības tiesai ir ne vien jāpārbauda izvirzīto pierādījumu faktiskā precizitāte, uzticamība un konsekvence, bet arī jākontrolē, vai šie pierādījumi veido visu atbilstošo datu kopumu, kas ir jāņem vērā, izvērtējot sarežģītu situāciju, un to, vai tie pamato no tiem izdarītos secinājumus (spriedums *Komisija/Tetra Laval*, EU:C:2005:87, 39. punkts; *Chalkor/Komisija*, EU:C:2011:815, 54. punkts, kā arī spriedums *Otis u.c.*, EU:C:2012:684, 59. punkts).
- 55 Turklāt, pēc savas ierosmes neveicot visu strīdīgā lēmuma pārbaudi, netiek pārkāpts efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips. Šī principa ievērošanai nav nepieciešams, lai Vispārējā tiesa – kurai, protams, ir jāatbild uz izvirzītajiem pamatiem un jāveic faktisko un tiesību elementu pārbaude – pēc savas ierosmes no jauna uzsāk lietas materiālu pilnīgu izpēti (spriedums *Chalkor/Komisija*, EU:C:2011:815, 66. punkts, kā arī spriedums *Kone u.c./Komisija*, EU:C:2013:696, 32. punkts).
- 56 Tādējādi Savienības tiesai ir jāveic tiesiskuma pārbaude, pamatojoties uz elementiem, kādus ir iesniedzis prasītājs, lai pamatotu izvirzītos pamatus, un tā nedrīkst atsaukties uz Komisijas rīcības brīvību attiecībā uz šo elementu novērtēšanu, lai atteiktos veikt detalizētu faktisko un tiesību elementu pārbaudi (šajā ziņā skat. spriedumu *Chalkor/Komisija*, EU:C:2011:815, 62. punkts, kā arī spriedumu *Schindler Holding u.c./Komisija*, EU:C:2013:522, 37. punkts).
- 57 Ņemot vērā šīs īpašības, LESD 263. pantā paredzētā likumības pārbaude atbilst ECPAK 6. panta 1. punktā ietvertā principa par efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kuram Savienības tiesībās atbilst Hartas 47. pants, prasībām (šajā ziņā skat. spriedumu *Chalkor/Komisija*, EU:C:2011:815, 67. punkts; spriedumu *Otis u.c.*, EU:C:2012:684, 56. punkts, kā arī spriedumu *Schindler Holding u.c./Komisija*, EU:C:2013:522, 38. punkts).
- 58 Šajā lietā apelācijas sūdzības iesniedzējas vienīgi ar vispārīgu apgalvojumu apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārbaudot Komisijas iesniegtos pierādījumus, neprecizēdamas šīs iespējamās kļūdas raksturu it īpaši attiecībā uz šī sprieduma 54. punktā izvirzītajiem nosacījumiem. Tādējādi tās neapgalvo, ka Vispārējā tiesa nebūtu pārbaudījusi izvirzīto pierādījumu faktisko atbilstību, ticamību vai saskaņotību, nedz arī, ka Vispārējās tiesas pārbaudītie elementi neietvertu visus atbilstošos datus, kas jāņem vērā, lai novērtētu sarežģītu ekonomisko situāciju. Turklāt

tās nepaskaidro, kādā veidā Vispārējā tiesa būtu pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā savos pārsūdzētā sprieduma 211., 220., 223., 244., 251. un 263. punktā izdarītajos secinājumos un ar tiem saistītajā pamatojumā.

- 59 Katrā ziņā jānorāda, ka, īstenojot LESD 263. pantā paredzēto likumības pārbaudi, Vispārējā tiesa ne vien pārbaudīja, vai pastāv acīmredzamas kļūdas vērtējumā, bet arī patiešām veica padziļinātu strīdīgā lēmuma faktu un juridisko jautājumu pārbaudi no apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzīto pamatu viedokļa, tādējādi izpildot neierobežotas kompetences pārbaudes prasības Hartas 47. panta nozīmē (šajā ziņā skat. spriedumu *Chalkor*/Komisija, EU:C:2011:815, 82. punkts, kā arī spriedumu *KME u.c.*/Komisija, C-272/09 P, EU:C:2011:810, 109. pants).
- 60 Tādējādi arguments, ka Vispārējā tiesa neesot izpildījusi savu pienākumu īstenot neierobežotas kompetences pārbaudi attiecībā uz pārkāpuma konstatāciju, kā arī piektā pamata piektā daļa ir jānoraida kā nepamatoti.

Par pirmo un devīto pamatu – tiesību uz aizstāvību pārkāpumu

- 61 Ar pirmo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pārkāpusi tiesības uz aizstāvību. Šajā pamatā ir četras daļas.
- 62 Devītais apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzītais pamats ir par pārmērīgi ilgo procesu Vispārējā tiesā. Ņemot vērā to, ka tajā gandrīz identiskā veidā atkārtota daļa pirmā pamata pirmās daļas ietvaros izvirzīto argumentu, tie jāaplūko kopā.

Par pirmā pamata pirmo daļu un devīto pamatu – tiesvedības nesamērīgo ilgumu

- 63 Ar pirmā pamata pirmo daļu un devīto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka tiesvedības Vispārējā tiesā ilgums esot nesamērīgs un ar to tikušas pārkāptas to Hartas 47. pantā un ECPAK 6. pantā garantētās pamattiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā saprātīgā termiņā.
- 64 Lai gan apelācijas sūdzības iesniedzējas lūdz atcelt pārsūdzēto spriedumu un pakārtoti – atcelt šo spriedumu, ciktāl tajā apstiprināts tām uzliktais naudas sods, vai samazināt tā apmēru, jānorāda, ka tad, ja nav nekādu norāžu, ka pārmērīgais procesa ilgums Vispārējā tiesā būtu ietekmējis strīda iznākumu, saprātīga termiņa lietas izskatīšanai neievērošana nav pamats pārsūdzētā sprieduma atcelšanai. Ja lietas savlaicīga neizskatīšana nav ietekmējusi strīda iznākumu, pārsūdzētā sprieduma atcelšana nelabotu Vispārējās tiesas pieļauto efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa pārkāpumu (spriedums *Gascogne Sack Deutschland*/Komisija, C-40/12 P, EU:C:2013:768, 81. un 82. punkts; spriedums *Kendrion*/Komisija, C-50/12 P, EU:C:2013:771, 82. un 83. punkts, kā arī spriedums *Groupe Gascogne*/Komisija, C-58/12 P, EU:C:2013:770, 81. un 82. punkts).
- 65 Šajā lietā apelācijas sūdzības iesniedzējas Tiesai nav sniegušas nekādas norādes par to, ka tas, ka Vispārējā tiesa nav ievērojusi saprātīgu lietas izskatīšanas termiņu, varētu būt ietekmējis tās izskatāmā strīda iznākumu. It īpaši to argumentācija, ka tiesvedības ilgums tām liedzis iesniegt apelācijas sūdzību pirms sprieduma *TeliaSonera Sverige* (C-52/09, EU:C:2011:83) pasludināšanas neļauj secināt, ka Vispārējās tiesas šajā lietā izskatāmā strīda iznākums būtu varējis būt citāds.
- 66 Ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzējas Tiesai pakārtoti lūdz samazināt tam uzlikto naudas soda apmēru, jāatgādina, ka tas, ka Savienības tiesa ir pārkāpusi Hartas 47. panta otrajā daļā tai uzlikto pienākumu laikus izskatīt tās izskatīšanai nodotās lietas, ir sodāms ar Vispārējā tiesā celtu prasību par zaudējumu atlīdzību, jo šāda prasība ir efektīvs tiesību aizsardzības līdzeklis. Tādējādi prasību atlīdzināt kaitējumu, ko radījis tas, ka Vispārējā tiesa nav ievērojusi saprātīgu lietas izskatīšanas termiņu, nevar iesniegt tieši

Tiesai apelācijas ietvaros, bet tā jāceļ pašā Vispārējā tiesā (spriedums *Gascoigne Sack Deutschland* /Komisija, EU:C:2013:768, 86.–90. punkts; spriedums *Kendrion*/Komisija, EU:C:2013:771, 91.–95. punkts, kā arī spriedums *Groupe Gascoigne*/Komisija, EU:C:2013:770, 80.–84. punkts).

- 67 Vispārējai tiesai, kuras kompetencē atbilstoši LESD 256. panta 1. punktam ietilpst šādu prasību izlemšana, jālemj citā iztiesāšanas sastāvā, kas ir atšķirīgs no tā, kādā tika izskatīta lieta, kuras izskatīšanas ilgums tiek kritizēts (spriedums *Groupe Gascoigne*/Komisija, EU:C:2013:770, 90. punkts).
- 68 Šajā lietā prasības pieteikumā nav ietverta nepieciešamā informācija par tiesvedības gaitu pirmajā instancē, lai ļautu Tiesai lemt par minētās tiesvedības ilguma nesaprātīgumu.
- 69 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka pirmā pamata pirmā daļa un devītais pamats ir jānoraida.

Par pirmā pamata otro daļu – kļūdām tiesību piemērošanā attiecībā uz atzinumu, ka daži pielikumos ietvertie argumenti ir nepieņemami

- 70 Ar pirmā pamata otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 62. un 63. punktā nosprieždama, ka pieteikuma par lietas ierosināšanu pielikumi tiks ņemti vērā vienīgi tiktāl, ciktāl tie pamato vai papildina pamatus vai argumentus, kuri ir tieši izklāstīti to procesuālo rakstu tekstā, un, otrkārt, šī sprieduma 231., 250. un 262. punktā, piemērojot iepriekš minēto principu, par nepieņemamiem atzīdama noteiktus šajos pielikumos ietvertos argumentus par galīgās vērtības aprēķināšanu, klientu abonementu vidējo ilgumu un vairāku izmaksu posteņu divkāršu saskaitīšanu.
- 71 Jānorāda, ka minētajos punktos Vispārējā tiesa ir piemērojusi pārsūdzētā sprieduma 58. punktā atgādināto un Tiesas statūtu 21. pantā un Vispārējās tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktā ietverto principu, saskaņā ar kuru galvenajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, ar kuriem prasība pamatota, vismaz kopsavilkuma veidā, bet tomēr loģiski un saprotami, ir jāizriet no paša prasības pieteikuma teksta, ka to uzsver ģenerāladvokāts savu secinājumu 26. punktā.
- 72 Attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu, ka Vispārējā tiesa tām nevarēja pieprasīt, lai tās savā prasības pieteikumā ietver visus to argumentu pamatā esošos ekonomiskos aprēķinus, jāatzīst, ka tās ar prasīto precizitāti nenorāda Vispārējās tiesas it kā pieļauto kļūdu tiesību piemērošanā. Tādējādi šis arguments jānoraida kā nepieņemams, piemērojot šī sprieduma 29. un 30. punktā atgādināto judikatūru.
- 73 Līdz ar to pirmā pamata otrā daļa ir jānoraida kā daļēji nepamatota un daļēji nepieņemama.

Par pirmā pamata trešo daļu – kļūdām tiesību piemērošanā attiecībā uz atzinumu, ka argumenti par valsts un reģionālo piekļuves struktūru aizvietojamību ir nepieņemami

- 74 Ar pirmā pamata trešo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 182. punktā sagrozījusi faktus un pārkāpusi tiesības uz aizstāvību, nosprieždama, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas nav norādījušas uz vairumtirdzniecības produktu neaizvietojamību saistībā ar to rīcības novērtējumu.
- 75 Jāatzīst, ka šis arguments ir neefektīvs, kā to uzsver arī ģenerāladvokāts savu secinājumu 27. punktā, jo apelācijas sūdzības iesniedzēju atsauce uz vairumtirdzniecības produktu neaizvietojamību ir daļa no plašākas argumentācijas, ar kuru Vispārējā tiesa tiek aicināta piemērot kritērijus, kurus Tiesa noteikusi spriedumā *Bronner* (C-7/97, EU:C:1998:569) saistībā ar ļaunprātīgu pakalpojumu sniegšanas atteikumu. Kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 180. un 181. punkta, apelācijas sūdzības iesniedzējam pārmestā

ļauņprātīgā rīcība, kuru veido tarifu šķēres, ir autonoma ļauņprātīgas izmantošanas forma, kas atšķiras no atteikšanās sniegt pakalpojumu, un tādējādi spriedumā *Bronner* (EU:C:1998:569) noteiktie kritēriji šajā lietā nebija piemērojami (spriedums *TeliaSonera Sverige*, C-52/09, EU:C:2011:83, 55.–58. punkts).

76 Tādējādi pirmā pamata trešā daļa ir jānoraida kā neefektīva.

Par pirmā pamata ceturto daļu – tiesību uz aizstāvību un nevainīguma prezumpcijas pārkāpumu

77 Ar pirmā pamata ceturto daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi tiesības uz aizstāvību un nevainīguma prezumpciju, attiecībā uz noteiktiem strīdīgajā lēmumā ietvertiem apsvērumiem, kurus Komisija nebija iekļāvusi paziņojumā par iebildumiem, nosprieždama, ka apelācijas sūdzības iesniedzējām ir jāpierāda, ka rezultāts, pie kāda Komisija ir nonākusi savā lēmumā, būtu bijis citāds, ja šie argumenti būtu tikuši noraidīti.

78 Jāatzīst, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju argumenti šajā ziņā neietver precīzas norādes par pārsūdzētā sprieduma punktiem, kuros, iespējams, pieļauta kļūda tiesību piemērošanā.

79 Tādējādi, ņemot vērā šā sprieduma 29. un 30. punktā atgādināto judikatūru, pirmā pamata ceturto daļu jānoraida kā nepieņemama.

80 Ņemot vērā iepriekš minēto, pirmais pamats jānoraida kā daļēji nepieņemams, daļēji neefektīvs un daļēji nepamatots, kā arī devītais pamats – kā nepamatots.

Par otro pamatu – kļūdām tiesību piemērošanā, nosakot konkrētos vairumtirdzniecības tirgus

81 Ar otro pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, nosakot konkrētos vairumtirdzniecības tirgus. Komisija, *ECTA*, *France Telecom* un *Ausbanc Consumo* izvirza iebildi par šī pamata nepieņemamību

82 Pirmām kārtām, jāatzīst, ka šī pamata ievadargumentos nav ar prasīto precizitāti identificēta kļūda tiesību piemērošanā, kuru esot pieļāvusi Vispārējā tiesa, bet tos veido vispārīgi apgalvojumi būtībā par nevainīguma prezumpcijas un noteikumu par pierādīšanas pienākumu pārkāpumu, un tādējādi tie jānoraida kā nepieņemami, ņemot vērā šī sprieduma 29. un 30. punktā atgādināto judikatūru.

83 Otrām kārtām, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu pārsūdzētā sprieduma 117. punktā, kurā veikta virkne faktisku novērtējumu par ievērojamiem ieguldījumiem, kurus prasa atsaistīta piekļuve abonentiņijām.

84 Jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 256. pantu un Tiesas statūtu 58. panta pirmo daļu apelācijas par Vispārējās tiesas nolēmumiem var attiekties vienīgi uz tiesību jautājumiem. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vienīgi Vispārējās tiesas kompetencē ir konstatēt un novērtēt faktus un principā pārbaudīt pierādījumus, ar kuriem Vispārējā tiesa ir pamatojusi šos faktus. Tādēļ šis vērtējums, ja vien tie nav sagrozīti, nav tiesību jautājums, kas kā tāds ir pakļauts Tiesas pārbaudei (spriedums *Moser Baer India /Padome*, C-535/06 P, EU:C:2009:498, 32. punkts un tajā minēta judikatūra, kā arī *E.ON Energie /Komisija*, C-89/11 P, EU:C:2012:738, 64. punkts).

85 Ņemot vērā šo judikatūru, apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentācija par atsaistītas abonentlīnijas izmantošanai nepieciešamajiem ieguldījumiem ir jānoraida kā nepieņemama.

86 Trešām kārtām, apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd pārsūdzētā sprieduma 115. un tam sekojošajos punktos izdarīto faktisko vērtējumu, saskaņā ar kuru Vispārējā tiesa minētā sprieduma 134. punktā nosprieda, ka Komisija pamatoti uzskatījusi, ka atsaistīta piekļuve abonentiņijām neietilpa konkrētajā

tirgū šajā lietā. It īpaši apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka kļūdaini ir vērtējums, ka operatoram ir vajadzīga kritiskā masa, lai īstenotu nozīmīgus ieguldījumus, kas nepieciešami atsaistītas abonentlīnijas izmantošanai.

- 87 Ceturtām kārtām, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu vērtējumā, pārsūdzētā sprieduma 123. punktā akceptējama Komisijas uzskatu, ka aizvietojamībai, kas ir vajadzīga konkrētā tirgus definēšanai, ir jāīstenojas īstermiņā. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā to, ka *SSNIP* tests ("small but significant and non transitory increase in price" – neliela, bet nozīmīga un paliekoša cenu pieauguma tests) ir jāpiemēro konkrētos laika ietvaros.
- 88 Piektām kārtām, apelācijas sūdzības iesniedzējas kritizē pārsūdzēto spriedumu, jo Vispārējā tiesa izslēgusi to, ka pastāv asimetriska vairumtirdzniecības produktu aizvietojamība.
- 89 Tā kā šie argumenti ir vērsti uz to, lai apšaubītu Vispārējās tiesas veikto faktu vērtējumu, tad, ņemot vērā šī sprieduma 84. punktā atgādināto judikatūru, tie jānoraida kā nepieņemami.
- 90 Ņemot vērā iepriekš minēto un kā uzsver ģenerāladvokāts savu secinājumu 12. punktā, Komisijas, *ECTA*, *France Telecom* un *Ausbanc Consumo* izvirzītā iebilde par nepieņemamību jāpieņem un viss otrais pamats jānoraida kā nepieņemams.

Par trešo pamatu – kļūdām tiesību piemērošanā attiecībā uz dominējošā stāvokļa novērtēšanu

- 91 Ar trešo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 146. un nākamajos punktos noteikdama, ka pastāv apgalvotais *Telefónica* un tās meitasuzņēmumu dominējošais stāvoklis konkrētajos tirgos. It īpaši apelācijas sūdzības iesniedzējas Vispārējai tiesai pārmet, ka tā dominējošā stāvokļa pastāvēšanu balstījusi uz to lielajām tirgus daļām konkrētajos tirgos, proti, 100 % no reģionālā vairumtirdzniecības tirgus un 84 % no valsts mēroga vairumtirdzniecības tirgus, neņemot vērā faktisko konkurences spiedienu, kas uz tām tika izdarīts.
- 92 Šajā ziņā ir pietiekami atzīt, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 156., 157. un 160.–167. punktā ir pārbaudījusi apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentus, kuri bija vērsti uz to, lai pierādītu, ka konkrētajos tirgos pastāvēja konkurences spiediens, un konstatējusi, ka neviens no tiem nav tāds, kas varētu likt apšaubīt to, ka tās šajos tirgos bija dominējošā stāvokli.
- 93 Tiktāl, ciktāl ar savem argumentiem apelācijas sūdzības iesniedzējas mēģina apšaubīt Vispārējās tiesas veikto faktu vērtējumu, ņemot vērā šā sprieduma 84. punktā atgādināto judikatūru, tie jānoraida kā nepieņemami.
- 94 Līdz ar to trešais pamats ir jānoraida kā nepieņemams.

Par ceturto pamatu – tiesību uz īpašumu, samērīguma, tiesiskās noteiktības un tiesiskuma principa pārkāpumu, kā arī no sprieduma Bronner izrietošās judikatūras neievērošanu

- 95 Ar ceturto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa kļūdaini ir secinājusi, ka tās ir pārkāpušas LESD 102. pantu, lai gan nebija izpildīti visi nosacījumi ļaunprātīgam piegādes atteikumam, ko Tiesa noteikusi spriedumā *Bronner* (EU:C:1998:569), it īpaši resursu nepieciešamais raksturs. Šādi rīkojoties, Vispārējā tiesa esot pārkāpusi apelācijas sūdzības iesniedzēju tiesības uz īpašumu, kā arī samērīguma, tiesiskās noteiktības un tiesiskuma principus.

- 96 Kā izriet no šī sprieduma 75. punkta, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 180. un 181. punktā ir norādījusi, ka kritēriji, kurus Tiesa noteikusi spriedumā *Bronner* (EU:C:1998:569), attiecās uz ļaunprātīgu pakalpojumu sniegšanas atteikumu. Taču apelācijas sūdzības iesniedzējam pārmestā ļaunprātīgā rīcība, kuru veido tarifu šķēres, ir autonoma ļaunprātīgas izmantošanas forma, kas atšķiras no atteikšanās sniegt pakalpojumu (spriedums *TeliaSonera Sverige*, EU:C:2011:83, 56. punkts), kurai nav piemērojami spriedumā *Bronner* (EU:C:1998:569) noteiktie kritēriji, it īpaši resursa nepieciešamais raksturs.
- 97 Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo arī, ka Vispārējās tiesas lēmums nepiemērot spriedumā *Bronner* (EU:C:1998:569) noteiktos kritērijus radot to tiesību uz īpašumu, kā arī samērīguma, tiesiskās noteiktības un tiesiskuma principu pārkāpumu.
- 98 Neatkarīgi no šādu apgalvojumu pamatotības jāatzīst, kā uzsver Komisija, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas tos nav izvirzījušas Vispārējā tiesā.
- 99 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pamats, kas pirmo reizi izvirzīts apelācijas stadijā Tiesā, ir jānoraida kā nepieņemams. Apelācijas tiesvedībā Tiesas kompetencē ir pārbaudīt tikai, kā Vispārējā tiesa ir izvērtējusi pamatus, kas tajā ir apspriesti. Ļaujot lietās dalībniekam Tiesā pirmo reizi iesniegt pierādījumu, ko tas nav iesniedzis Vispārējā tiesā, tam tiktu ļauts likt Tiesai, kuras kompetence apelāciju lietās ir ierobežota, izskatīt strīdu, kas būtu plašāks nekā tas, ko ir izskatījusi Vispārējā tiesa (spriedums *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, EU:C:2005:408, 165. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 100 Tādējādi, kā konstatē ģenerālvokāts savu secinājumu 16. punktā, šie apgalvojumi jānoraida kā nepieņemami.
- 101 Ņemot vērā iepriekš minēto, ceturtais pamats ir jānoraida kā daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.

Par piekto pamatu – kļūdām tiesību piemērošanā, novērtējot ļaunprātīgo izmantošanu un tās ietekmi uz konkurenci

- 102 Ar piekto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, novērtējot ļaunprātīgo izmantošanu un tās ietekmi uz konkurenci. Šim pamatam ir sešas daļas.
- 103 Piekta pamata piektā daļa jau ir izskatīta un šī sprieduma 60. punktā noraidīta kā nepamatota.

Par piektā pamata pirmo daļu – kļūdām tiesību piemērošanā, piemērojot tarifu šķēru pārbaudes kritēriju

- 104 Sava piektā pamata pirmās daļas par kļūdām tiesību piemērošanā, piemērojot tarifu šķēru pārbaudes kritēriju, atbalstam apelācijas sūdzības iesniedzējas vienīgi apkopo divus Komisijas piemērotos tarifu šķēru pārbaudes kritērijus, kritiku, ko tās šajā ziņā izteikušas pieteikumā par lietas ierosināšanu, kā arī Vispārējās tiesas sniegtās atbildes.
- 105 Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējas šajā ziņā nedz identificē kādu Vispārējās tiesas pieļautu kļūdu tiesību piemērošanā, nedz norāda pārsūdzētā sprieduma punktus, kuros šāda kļūda tiesību piemērošanā varētu būt tikusi pieļauta, tad, ņemot vērā šī sprieduma 29. un 30. punktā atgādināto judikatūru, piektā pamata pirmā daļa jānoraida kā nepieņemama.

Par piektā pamata otro daļu – kļūdām attiecībā uz vairumtirdzniecības produktu izstrādei nepieciešamo resursu izvēli

- 106 Ar piektā pamata otro daļu par kļūdām attiecībā uz vairumtirdzniecības produktu izstrādei nepieciešamo resursu izvēli apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 200.–211. punktā kļūdaini pārbaudījusi tarifu šķēru pastāvēšanu attiecībā uz katru vairumtirdzniecības produktu atsevišķi, neņemdam vērā to, ka citi operatori izmantoja optimālu vairumtirdzniecības produktu kombināciju, kas iekļāva atsaistītu piekļuvi abonentiņām, kas tiem ļāva samazināt izmaksas.
- 107 Kā uzsver Komisija, ar šiem argumentiem apelācijas sūdzības iesniedzējas mēģina apšaubīt it īpaši pārsūdzētā sprieduma 202. un 210. punktā Vispārējās tiesas veikto vērtējumu attiecībā uz konkrēto tirgu definīciju un to, ka citi operatori neizmantoja optimālu vairumtirdzniecības produktu kombināciju. Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo arī, ka tikuši sagrozīti fakti, tomēr nenorādot lietas materiālu dokumentus, kurus Vispārējā tiesa būtu sagrozījusi. Līdz ar to, ņemot vērā šī sprieduma 84. punktā minēto judikatūru un kā atzīst ģenerāladvokāts savu secinājumu 18. punktā, šis arguments jānoraida kā nepieņemams.
- 108 Turklāt pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvotajam Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 210. punktā nav kļūdaini apvērsusi pierādīšanas pienākumu, bet gan vienīgi norādījusi, ka apstākļi, ar kuriem Komisija pamatojusi savu lēmumu un kurus apelācijas sūdzības iesniedzējas nav apstrīdējušas, sliecas pierādīt, ka citi operatori pārkāpuma laikposmā neizmantoja šādu kombināciju.
- 109 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, piektā pamata otrā daļa jānoraida kā daļēji nepieņemama un daļēji nepamatota.
- Par piektā pamata trešo un ceturto daļu – kļūdām tiesību piemērošanā, pārbaudot Komisijas izmantoto DNP [diskontētās naudas plūsmas] metodi un metodi “par katru laikposmu”
- 110 Ar piektā pamata trešo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi vairākas kļūdas tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 212.–232. punktā pārbaudot strīdīgajā lēmumā Komisijas piemēroto DNP metodi.
- 111 Ar piektā pamata ceturto daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi vairākas kļūdas tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 233.–264. punktā pārbaudot strīdīgajā lēmumā Komisijas īstenoto metodi “par katru laikposmu”.
- 112 Šajā ziņā no pārsūdzētā sprieduma 213. punkta izriet, ka, aprēķinot tarifu šķēres, Komisija aprēķināja apelācijas sūdzības iesniedzēju rentabilitāti, izmantojot divas metodes, proti, metodi “par katru laikposmu”, kā arī apelācijas sūdzības iesniedzēju ierosināto DNP metodi, lai it īpaši “pārlicinātos, ka [apelācijas sūdzības iesniedzēju] ierosinātā metode neliek likt apšaubīt no metodes “par katru laikposmu” izrietošo secinājumu par tarifu šķēru esamību”.
- 113 Jāatzīst, ka, aizsedzoties ar vispārīgiem un ne ar ko nepamatotiem apgalvojumiem par nevainīguma prezumpcijas un efektīvas tiesību aizsardzības tiesā pienākuma pārkāpumu, apelācijas sūdzības iesniedzējas patiesībā mēģina panākt abu metožu, kuras Komisija izmantoja to rentabilitātes aprēķināšanai, jaunu pārbaudi.
- 114 No šī sprieduma 84. punktā atgādinātās judikatūras izriet, ka vienīgi Vispārējās tiesas kompetencē ir konstatēt un novērtēt faktus un principā pārbaudīt pierādījumus, ar kuriem tā ir pamatojusi šos faktus.

115 Tādējādi, kā ierosina ģenerālvokāts savu secinājumu 18. punktā, piektā pamata trešā un ceturtnā daļa ir jānoraida kā nepieņemamas.

Par piektā pamata sesto daļu – kļūdām tiesību piemērošanā, pārbaudot apelācijas sūdzības iesniedzēju rīcības ietekmi uz mazumtirdzniecības tirgu

116 Ar piektā pamata sesto daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi vairākas kļūdas tiesību piemērošanā, pārbaudot to rīcības ietekmi uz mazumtirdzniecības tirgu.

117 Apelācijas sūdzības iesniedzējas pirmā iebilduma ietvaros apgalvo, ka Vispārējā tiesa kļūdaini nav ņēmusi vērā resursu neobligāto raksturu, pārbaudot rīcības ietekmi uz mazumtirdzniecības tirgu, tādējādi pārkāpjot Tiesas spriedumā *TeliaSonera Sverige* (EU:C:2011:83) noteiktos principus.

118 Šis iebildums jānoraida kā nepamatots, jo tas ir balstīts uz kļūdainu izpratni par sprieduma *TeliaSonera Sverige* (EU:C:2011:83) 69. punktu, kurā Tiesa vienīgi norādīja, ka vairumtirdzniecības preču neaizstājāmībai var būt nozīme, izvērtējot maržu saspišanas ietekmi, un tādējādi Vispārējai tiesai nebija pienākuma to ņemt vērā.

119 Tādējādi Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 275. un 276. punktā ir izmantojusi savu faktu novērtēšanas brīvību, atzīdama, ka Komisija strīdīgajā lēmumā bija pierādījusi apelācijas sūdzības iesniedzēju rīcības ticamo ietekmi uz konkrētajiem tirgiem neatkarīgi no tā, vai resursiem bija vai nebija obligāts raksturs.

120 Ar otro iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējai tiesai esot bijis jāpārbauda, vai marža starp resursu vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības cenu bija pozitīva vai negatīva.

121 Kā apgalvo Komisija, šis otrais iebildums jānoraida kā nepieņemams, ņemot vērā šī sprieduma 99. punktā atgādināto judikatūru, jo apelācijas sūdzības iesniedzējas to nav izvirzījušas Vispārējā tiesā.

122 Turklāt šajā iebildumā nav norādīti pārsūdzētā sprieduma punkti, kuros esot pieļauta kļūda tiesību piemērošanā, un tādējādi arī tas ir jānoraida kā nepieņemams, ņemot vērā šī sprieduma 29. un 30. punktā atgādināto judikatūru.

123 Ar trešo iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 283. punktā Vispārējā tiesa kļūdaini kā neefektīvus noraidījusi to apgalvojumus par to, ka trūkst pierādījumu par konkrētu tarifu šķēru ietekmi uz tirgu.

124 Šis trešais iebildums jānoraida kā nepamatots, jo, pirmkārt, lai noteiktu, vai tāda prakse kā maržu saspišana ir ļaunprātīga, tirgū ir jāpastāv tās pret konkurenci vērsta ietekmei, bet tai nav obligāti jābūt konkrētai, un pietiek ar to, ka var pierādīt to potenciālo pret konkurenci vērsto ietekmi, kuras rezultātā konkurenti, kuri ir vismaz tikpat efektīvi kā dominējošā stāvoklī esošais uzņēmums, tiek izstumti no tirgus (skat. spriedumu *TeliaSonera Sverige*, EU:C:2011:83, 64. punkts), un, otrkārt, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 282. punktā, novērtēdama faktus, ir atzinusi, ka Komisija ir pierādījusi šādas potenciālas ietekmes pastāvēšanu.

125 Ņemot vērā iepriekš minēto, piektā pamata sestā daļa un līdz ar to arī šis pamats jānoraida kā daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.

Par sesto pamatu – Komisijas izdarīto aizlieguma rīkoties, pārsniedzot savu kompetenci, kā arī subsidiaritātes, samērīguma, tiesiskās noteiktības, lojālas sadarbības un labas pārvaldības principu pārkāpumu

- 126 Ar sesto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa nav ievērojusi aizliegumu Komisijai rīkoties, pārsniedzot savu kompetenci, kā arī subsidiaritātes, samērīguma, tiesiskās noteiktības, lojālas sadarbības un labas pārvaldības principu.
- 127 Šī pamata pirmā daļa ir par kļūdām tiesību piemērošanā, kuras Vispārējā tiesa esot pieļāvusi pārsūdzētā sprieduma 289.–294. punktā, pārbaudot to, vai Komisija ir pārkāpusi aizliegumu rīkoties, pārsniedzot savu kompetenci.
- 128 Pirmām kārtām, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa apstiprinājusi kļūdainu no sprieduma *Bronner* (EU:C:1998:569) izrietošās judikatūras interpretāciju, uzskatīdama, ka Komisija bija kompetenta *ex post* reglamentēt cenu nosacījumus, kuriem pakļauta neobligātas infrastruktūras izmantošana. Taču šis arguments nav pamatots, jo ar to tiek apgalvots, ka LESD 102. pants šajā kontekstā ir piemērojams vienīgi tad, ja ir izpildīti spriedumā *Bronner* (EU:C:1998:569) paredzētie nosacījumi. Šajā ziņā jāatgādina, ka LESD 102. pants ir vispārpiemērojams un tā piemērošanas jomu, kā to pareizi norādījusi Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 293. punktā, nevar ierobežot tiesiskais regulējums, ko Savienības likumdevējs pieņēmis, lai *ex ante* regulētu telesakaru tirgu.
- 129 Otrām kārtām, apelācijas sūdzības iesniedzējas izsaka dažādus apgalvojumus par Vispārējās tiesas veikto faktu sagrozīšanu, Komisijas veikto “reglamentējošo” jēdzienu izmantošanu un Komisijas kompetences *ex post* reglamentēt neobligātas infrastruktūras izmantošanas cenas neesamību. Tā kā šajos apgalvojumos nav ar prasīto precizitāti identificēta Vispārējās tiesas iespējami pieļautā kļūda tiesību piemērošanā, tie jānoraida kā nepieņemami, ņemot vērā šī sprieduma 29. un 30. punktā atgādināto judikatūru.
- 130 Ar sestā pamata otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi vairākas kļūdas tiesību piemērošanā pārsūdzētā sprieduma 296.–308. punktā veiktajā pārbaudē par Komisijas izdarīto subsidiaritātes un tiesiskās noteiktības principa pārkāpumu.
- 131 Jāatzīst, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju pirmais iebildums par samērīguma principa pārkāpumu ir jānoraida kā nepieņemams, ņemot vērā šī sprieduma 29. un 30. punktā atgādināto judikatūru, jo apelācijas sūdzības iesniedzējas nenorāda pārsūdzētā sprieduma punktus, kuros, iespējams, pieļauta kļūda tiesību piemērošanā.
- 132 Otrais iebildums ir par to, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 306. punktā esot pārkāpusi tiesiskās noteiktības principu, akceptēdama, ka tiesiskajam regulējumam atbilstoša rīcība var būt LESD 102. panta pārkāpums.
- 133 Šis pamats jānoraida kā nepamatots, jo, kā pamatoti norāda Komisija, *ECTA* un *France Telecom*, tas, ka uzņēmuma rīcība atbilst tiesiskajam regulējumam, pats par sevi nenozīmē, ka šī rīcība atbilst LESD 102. pantam.
- 134 Ar trešo iebildumu par subsidiaritātes principa pārkāpumu apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 299.–304. punktā acīmredzami sagrozījusi to apgalvojumus un ignorējusi konkurences tiesību un tiesiskā regulējuma mērķus. ņemot vērā to, ka šie mērķi sakrīt, Vispārējai tiesai bijis jāpārbauda, vai Komisijas iesaistīšanās, pamatojoties uz konkurences tiesībām, ir saderīga ar Spānijas Telekomunikāciju tirgus komisijas (*Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones*, turpmāk tekstā – “*CMT*”) mērķiem atbilstoši minētajam tiesiskajam regulējumam.

- 135 Šis trešais iebildums jānoraida kā daļēji nepieņemams, ciktāl tas attiecas uz apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu sagrozīšanu, jo apelācijas sūdzības iesniedzējas nenorāda argumentus, kurus Vispārējā tiesa esot sagrozījusi, un kā daļēji nepamatots, ciktāl tas attiecas uz subsidiaritātes principa pārkāpumu, jo Komisijas veiktai LESD 102. panta īstenošanai nav nepieciešama iepriekšēja valsts iestāžu darbību pārbaude.
- 136 Ar sestā pamata trešo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 309.–315. punktā nosprieždama, ka Komisija nav pārkāpusi lojālas sadarbības un labas pārvaldības principus.
- 137 Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo arī, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 313. un 314. punktā sagrozījusi to apgalvojumus, ciktāl tās esot pārmetušas Komisijai nevis to, ka tā nav konsultējusies ar *CMT* par paziņojumu par iebildumiem, bet gan to, ka tā nav rīkojusies, pamatojoties uz visiem nepieciešamajiem faktiem un sadarbībā ar *CMT*.
- 138 Šī trešā daļa jānoraida kā nepieņemama, jo, kā savu secinājumu 41. punktā uzsver ģenerāladvokāts, apelācijas sūdzības iesniedzējas nav norādījušas ne sagrozītos faktus, ne Vispārējās tiesas pieļautās kļūdas vērtējumā.
- 139 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, sestais pamats jānoraida kā daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.

Par septīto pamatu – kļūdām tiesību piemērošanā, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu

- 140 Ar septīto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu. Šim pamatam ir divas daļas.

Par septītā pamata pirmo daļu – tiesiskās noteiktības un sodu tiesiskuma principa pārkāpumu

- 141 Ar septītā pamata pirmo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi ECPAK 7. pantā un Hartas 49. pantā nostiprinātos tiesiskās noteiktības un sodu tiesiskuma principus, nosprieždama, ka Komisija tām pamatoti uzlikusi naudas sodu strīdīgās tarifu šķēru prakses dēļ. Apelācijas sūdzības iesniedzējas šajā ziņā izvirza četrus iebildumus.
- 142 Pirmajā iebildumā “Skaidru un paredzamu precedentu pastāvēšana” apelācijas sūdzības iesniedzējas vienīgi apkopo pārsūdzētā sprieduma 357.–368. punkta saturu, nenorādot Vispārējās tiesas iespējami pieļauto kļūdu tiesību piemērošanā. Tādējādi, ņemot vērā šī sprieduma 29. un 30. punktā atgādināto judikatūru, šis pirmais iebildums jānoraida kā nepieņemams.
- 143 Otrajā iebildumā apelācijas sūdzības iesniedzējas vienīgi apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi sodu tiesiskuma un tiesiskās noteiktības principus, pārsūdzētā sprieduma 357. punktā nosprieždama, ka Komisija, īstenojot savu novērtējuma brīvību, lemj par vajadzību noteikt naudas sodu katras atsevišķas lietas īpašajos apstākļos.
- 144 Ciktāl tas attiecas uz ECPAK 6. un 7. panta neievērošanu, šis otrais iebildums jānoraida kā nepieņemams, piemērojot šī sprieduma 99. punktā atgādināto judikatūru, jo apelācijas sūdzības iesniedzējas šo argumentu nav izvirzījušas Vispārējā tiesā.
- 145 Šis iebildums jānoraida arī, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzējas atsaucas uz sodu tiesiskuma un tiesiskās noteiktības principiem, jo apelācijas sūdzības iesniedzējas nepamato savu argumentāciju, izskaidrojot, kādā veidā šie principi Komisijai liedz novērtējuma brīvību, tai izlemjot uzlikt naudas sodu par konkurences tiesību normu pārkāpumiem.

- 146 Trešajā iebildumā apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 360. un 361. punktā ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, atzīstot, ka Komisijas 1988. gada 18. jūlija Lēmums 88/518/EEK par procedūru par [LESD 102.] panta piemērošanu (IV/30.178 - *Napier Brown - British Sugar*) (OV L 284, 41. lpp.) un lēmums lietā *Deutsche Telekom* ir precedenti, kas noskaidro LESD 102. panta piemērošanas maržu saspiešanas praksei nosacījumus. Būtībā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka šie lēmumi nav skaidri un paredzami precedenti un tādējādi tās nevarēja saprātīgi paredzēt strīdīgajā lēmumā Komisijas izmantoto LESD 102. panta interpretāciju.
- 147 Jāatgādina, ka sodu tiesiskuma un tiesiskās noteiktības principu nevar interpretēt kā aizliegumu pakāpeniski noskaidrot to normu saturu, kurās paredzēta kriminālatbildība, bet tie var liegt ar atpakaļejošu spēku piemērot tās normas jaunu interpretāciju, kura definē pārkāpumu (spriedums *Dansk Rørindustri u.c./Komisija*, EU:C:2005:408, 217. punkts).
- 148 Tā tas it īpaši ir gadījumā, kad jautājums ir saistīts ar juridisku interpretāciju, kuras rezultātu nebija iespējams saprātīgi paredzēt brīdī, kad tika izdarīts pārkāpums, it īpaši ņemot vērā interpretāciju, kas tajā laikā par attiecīgo tiesību normu pastāvēja judikatūrā (skat. spriedumu *Dansk Rørindustri u.c./Komisija*, EU:C:2005:408, 218. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 149 Šajā lietā jāatzīst, ka strīdīgajā lēmumā Komisijas izmantotā interpretācija, saskaņā ar kuru maržu saspiešana ir pretrunā LESD 102. pantam, pārkāpuma izdarīšanas brīdī bija saprātīgi paredzama. Šī paredzamība izrietēja no Lēmuma 88/518 (*Napier Brown*) un [lēmuma lietā] *Deutsche Telekom*, kā arī no paredzamās maržu saspiešanas prakses negatīvās ietekmes uz konkurenci, kā Vispārējā tiesa pamatoti uzsver pārsūdzētā sprieduma 358.–362. punktā.
- 150 Turklāt, ciktāl trešais iebildums ir balstīts uz spriedumu *Bronner* (EU:C:1998:569), jāatgādina, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam pārņemta ļaunprātīgā rīcība, kuru veido tarifu šķēres, ir autonoma ļaunprātīgas izmantošanas forma, kas atšķiras no atteikšanās sniegt pakalpojumu un kurai nav piemērojami spriedumā *Bronner* (EU:C:1998:569) noteiktie kritēriji, kā tas jau norādīts šī sprieduma 75. punktā.
- 151 Līdz ar to trešais iebildums ir noraidāms kā nepamatots.
- 152 Ar ceturto iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa kļūdaini secinājusi, ka metodoloģija, kuru Komisija izmantojusi, lai noteiktu, vai pastāv tarifu šķēres, saprātīgi balstījās uz skaidriem un paredzamiem precedentiem. It īpaši apelācijas sūdzības iesniedzējas kritizē argumentāciju pārsūdzētā sprieduma 363.–369. punktā, kuras noslēgumā Vispārējā tiesa secināja, ka tarifu šķēru pastāvēšanas noteikšanai Komisijas izmantotā metodoloģija bija paredzama.
- 153 Jāatzīst, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas būtībā mēģina apšaubīt faktu vērtējumu par tarifu šķēru pastāvēšanas noteikšanai Komisijas izmantotās metodoloģijas paredzamību, un tādējādi, piemērojot šī sprieduma 84. punktā atgādināto judikatūru, šis ceturtais iebildums ir jānoraida kā nepieņemams.
- 154 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, septītā pamata pirmā daļā ir jānoraida kā daļēji nepieņemama un daļēji nepamatota.

Par septītā pamata otro daļu – kļūdām tiesību piemērošanā, kvalificējot apelācijas sūdzības iesniedzēju rīcību kā pārkāpumu, kas izdarīts tīši vai smagas nolaidības dēļ

- 155 Ar septītā pamata otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi vairākas kļūdas tiesību piemērošanā, kvalificējot to rīcību kā pārkāpumu, kas izdarīts tīši vai smagas nolaidības dēļ Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta nozīmē.

- 156 Runājot par to, vai pārkāpums ir izdarīts ar nodomu vai aiz neuzmanības un vai tādēļ par to var sodīt ar naudas sodu saskaņā ar Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta pirmo daļu vai Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu, no Tiesas judikatūras izriet, ka šis nosacījums ir izpildīts, ja attiecīgais uzņēmums nevar nezināt savas rīcības pret konkurenci vērsto raksturu neatkarīgi no tā, vai tas apzinājās vai neapzinājās, ka tas pārkāpj Līguma konkurences tiesību normas (skat. spriedumu *Deutsche Telekom*/Komisija, EU:C:2010:603, 124. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 157 Apelācijas sūdzības iesniedzējas šīs septītā pamata otrās daļas atbalstam izvirza divus iebildumus.
- 158 Ar pirmo iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka tās nevarēja paredzēt savas rīcības pret konkurenci vērsto raksturu tādēļ, ka nebija paredzama, pirmkārt, Komisijas izmantotā konkrētā tirgus definīcija un, otrkārt, nebija paredzams to cenu politikas pret konkurenci vērstais raksturs.
- 159 Šajā ziņā jāatzīst, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas būtībā mēģina apšaubīt faktu vērtējumu par konkrētā tirgus definīcijas paredzamību, un tādējādi pirmais iebildums ir jānoraida kā nepieņemams, piemērojot šī sprieduma 84. punktā atgādināto judikatūru.
- 160 Attiecībā uz savas cenu politikas pret konkurenci vērsto raksturu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka, ņemot vērā valsts regulējošās iestādes īstenoto to darbību kontroli un iesaistīšanos, tās nevarēja paredzēt Komisijas rīcību, pamatojoties uz LESD 102. pantu.
- 161 Jāatzīst, ka Komisijas rīcība, pamatojoties uz LESD 102. pantu, kā atzīts šī sprieduma 135. punktā, nav atkarīga no valsts regulējošo iestāžu īstenotās iesaistīšanās pārbaudes un tādējādi principā ir neatkarīga no šādas iesaistīšanās. Šādos apstākļos apelācijas sūdzības iesniedzējas nevar pamatoti atsaukties uz Komisijas rīcības neparedzamību valsts regulējošo iestāžu īstenotās iesaistīšanās dēļ, un tādējādi šis pirmā iebilduma arguments ir jānoraida kā nepamatots.
- 162 Apelācijas sūdzības iesniedzējas kritizē arī pārsūdzētā sprieduma 341. punktu, kurā Vispārējā tiesa atzīst, ka valsts regulējošās iestādes kontrole balstījās uz *ex ante* aplēsēm, nevis uz apelācijas sūdzības iesniedzēju reālajām izmaksām, un tādējādi šī kontrole nevarēja apelācijas sūdzības iesniedzējas kavēt paredzēt, ka to cenu politikai ir pret konkurenci vērstas raksturs.
- 163 Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējas nav pierādījušas, kādā veidā šis Vispārējās tiesas faktu rakstura atzinums būtu sagrozījis faktus, to argumenti par to, piemērojot šī sprieduma 84. punktā atgādināto judikatūru, jānoraida kā nepieņemami.
- 164 Ar otro iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējas kritizē to, ka Vispārējā tiesa ir noraidījusi to argumentu, ka *CMT* rīcība varēja tām radīt tiesisko paļāvību, ka to tarifu prakse atbilst LESD 102. pantam.
- 165 Kā uzsver *France Telecom*, tā kā apgalvojumi, kurus apelācijas sūdzības iesniedzējas izteikušas sava otrā iebilduma ietvaros, vērsti uz to, lai apstrīdētu Vispārējās tiesas veikto faktu vērtējumu pārsūdzētā sprieduma 349.–351. punktā, tie jānoraida kā nepieņemami, ņemot vērā šī sprieduma 84. punktā atgādināto judikatūru.
- 166 Līdz ar to septītā pamata otrā daļa ir jānoraida kā daļēji nepieņemama un daļēji nepamatota.
- 167 Ņemot vērā iepriekš minēto, septītais pamats ir jānoraida kā daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.

Par astoto pamatu – kļūdām tiesību piemērošanā, aprēķinot naudas soda apmēru

- 168 Ar savu astoto pamatu, kas ietver trīs daļas, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, aprēķinot naudas soda apmēru.

- Par astotā pamata pirmo daļu – kļūdām tiesību piemērošanā, kvalificējot apelācijas sūdzības iesniedzēju rīcību
- 169 Ar astotā pamata pirmo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, kvalificējama to rīcību kā “sevišķi smagu”, un šajā sakarā izvirza četrus iebildumus.
- 170 Ar pirmo iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, kvalificējot pārkāpuma raksturu, ņemot vērā 1998. gada pamatnostādnes.
- 171 Pirmajā iebildumā apelācijas sūdzības iesniedzējas konkrēti norāda vienīgi pārsūdzētā sprieduma 386. punktu, ar kuru Vispārējā tiesa noraida argumentu, ka lēmumā *Deutsche Telekom* Komisijas izmantotā pārkāpuma kvalificēšana par “smagu” būtu bijusi jāpiemēro apelācijas sūdzības iesniedzēju rīcībai, vismaz līdz 2003. gada 14. oktobrim, kad šis lēmums tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, atgādinot, ka Komisijas lēmumu pieņemšanas prakse nevar kalpot par tiesisko regulējumu naudas soda uzlikšanai konkurences jomā.
- 172 Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka minētajā 386. punktā Vispārējā tiesa pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, jo ļaunprātīgā izmantošana varēja tikt kvalificēta kā “būtiska” un tādējādi – kā “sevišķi smags pārkāpums” vienīgi, atsaucoties uz agrākajiem lēmumiem, kas izriet gan no 1998. gada pamatnostādnēm, gan no strīdīgā lēmuma.
- 173 Šis arguments jānoraida kā nepamatots, jo pārsūdzētā sprieduma 386. punkts, kā pamatoti uzsver Komisija, jālasa saistībā ar minētā sprieduma 383. punktu, uz kuru izdarītas atsauces šī paša sprieduma 353.–368. punktā, kuros Vispārējā tiesa konstatē, ka pastāvēja precedenti, kas pamatoja kvalificēšanu par būtisku ļaunprātīgu izmantošanu.
- 174 Tādējādi šis pirmais iebildums jānoraida kā nepamatots, ciktāl tas attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 386. punktu, un pārējā daļā kā nepieņemams, piemērojot šī spriedumu 29. un 30. punktā atgādināto judikatūru, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzējas nenorāda pārsūdzētā sprieduma punktus, kuros, iespējams, pieļauta kļūda tiesību piemērošanā.
- 175 Ar otro iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējas kritizē Vispārējās tiesas veikto faktu vērtējumu attiecībā uz konkrēto izslēgšanas ietekmi mazumtirdzniecības tirgū un patērētāju ciestajiem zaudējumiem.
- 176 Kā apgalvo *France Telecom* un Komisija, tā kā otrais iebildums vērstas uz to, lai apstrīdētu Vispārējās tiesas veikto faktu vērtējumu, tas, ņemot vērā šī sprieduma 84. punktā atgādināto judikatūru, jānoraida kā nepieņemams.
- 177 Ar trešo iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 413. punktā nosprieždama, ka to rīcība varēja tikt kvalificēta kā “sevišķi smaga”, lai gan konkrētais ģeogrāfiskais tirgus bija ierobežots ar vienīgi Spānijas teritoriju. Apelācijas sūdzības iesniedzējas šajā ziņā atsaucas uz nediskriminācijas principa pārkāpumu, jo kvalifikācija, kuru Komisija izmantoja 2003. gada 16. jūlija Lēmumā par [LESD 102. panta] piemērošanas procedūru (Lieta COMP/38.233 – *Wanadoo Interactive*, turpmāk tekstā – “lēmums lietā *Wanadoo*”), kā arī lietā *Deutsche Telekom*, bija “smags” pārkāpums, attiecībā uz plašākiem ģeogrāfiskajiem tirgiem nekā šajā lietā, proti, attiecīgi Vācijas un Francijas teritoriju.
- 178 Kā pamatoti uzsver Komisija, Vispārējā tiesa, nepieļaudama kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 413. punktā nosprieda, ka apstākļi, ka konkrētais tirgus aptver tikai Spānijas teritoriju, neizslēdz pārkāpuma kvalificēšanu par “sevišķi smagu”. Tas vien, ka lēmumos lietā *Deutsche Telekom* un lietā *Wanadoo* Komisija attiecīgos pārkāpumus kvalificējusi kā “smagus”, lai gan konkrētie ģeogrāfiskie tirgi bija plašāki nekā tirgus šajā lietā, nevar ietekmēt šo vērtējumu, jo pārkāpuma

kvalificēšana par “smagu” vai “sevišķi smagu” ir atkarīga ne vien no konkrētā ģeogrāfiskā tirgus apmēra, bet arī, kā Vispārējā tiesa pareizi atzinusi pārsūdzētā sprieduma 413. punktā, no citiem pārkāpumu raksturojošiem kritērijiem.

179 Līdz ar to trešais iebildums ir jānoraida kā nepamatots.

180 Ar ceturto iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nosprieždama, ka Komisijai pirms un pēc lēmuma lietā *Deutsche Telekom* publicēšanas nebija pienākuma mainīt pārkāpuma kvalifikāciju vai vismaz paskaidrot, kādā veidā tā ir ņēmusi vērā pārkāpuma mainīgo smagumu aplūkotajā laikposmā, nosakot naudas soda sākumsummu.

181 Vispārējā tiesa, nepieļaudama kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 416. punktā atgādināja, ka, nosakot naudas soda apmēru par konkurences tiesību pārkāpumiem, Komisijas pienākums norādīt pamatojumu ir izpildīts, ja tā norāda savā lēmumā vērtēšanas elementus, kas tai ļāvuši izsvērt pārkāpuma smagumu un ilgumu, un tai nav pienākuma savā lēmumā norādīt skaitliskus datus, kas attiecas uz naudas soda aprēķināšanas veidu (skat. spriedumu *Weig/Komisija*, C-280/98 P, EU:C:2000:627, 43.–46. punkts; spriedumu *Sarrió/Komisija*, C-291/98 P, EU:C:2000:631, 73.–76. punkts, kā arī spriedumu *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P, EU:C:2002:582, 463. un 464. punkts).

182 Turklāt Vispārējā tiesa nepieļāva kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 420. punktā noraidīdama apelācijas sūdzības iesniedzēju iebildumu par to, ka Komisija nav izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu, neņemdamā vērā pārkāpuma mainīgo smagumu un nenošķirdama divus pārkāpuma laikposmus. Faktiski Komisija ir izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu, strīdīgā lēmuma preambulas 739.–750. punktā precizēdama iemeslus, kuru dēļ tā apelācijas sūdzības iesniedzēju izdarīto pārkāpumu ir kvalificējusi kā “sevišķi smagu” attiecībā uz visu pārkāpuma laikposmu, pat ja to rīcībai nebija vienāda smaguma pakāpe visā šajā laikposmā, tai pat laikā izskaidrojot atšķirības starp lietu *Deutsche Telekom*, kurā pārkāpums tika kvalificēts kā smags, un šo lietu.

183 Protams, būtu bijis vēlami, lai Komisija strīdīgajā lēmumā iekļautu pamatojumu, kas pārsniedz šīs prasības, citastarp norādot skaitliskos datus, pamatojoties uz kuriem tā ņēma vērā pārkāpuma mainīgo smagumu, nosakot naudas soda sākumsummu. Tomēr šī iespēja nav tāda, kas attiecībā uz strīdīgo lēmumu mainītu no pienākuma norādīt pamatojumu izrietošo prasību apjomu (šajā ziņā skat. spriedumu *Weig/Komisija*, EU:C:2000:627, 47. punkts, spriedumu *Sarrió/Komisija*, EU:C:2000:631, 77. punkts, kā arī spriedumu *Corus UK/Komisija*, C-199/99 P, EU:C:2003:531, 149. punkts).

184 Ņemot vērā iepriekš minēto, astotā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā daļēji nepieņemama un daļēji nepamatota.

Par astotā pamata otro daļu – samērīguma, vienlīdzīgas attieksmes un sodu individualizācijas principa, kā arī pienākuma pārbaudīt strīdīgā lēmuma pamatojumu pārkāpumu

185 Astotā pamata otrā daļa, kura ietver četrus iebildumus, ir par samērīguma, vienlīdzīgas attieksmes un sodu individualizācijas principa, kā arī par pienākuma pārbaudīt strīdīgā lēmuma pamatojumu pārkāpumu.

186 Ar trešo iebildumu, kas jāpārbauda vispirms, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi sodu individualizācijas principu, nepārbaudīdama, vai naudas sods tika aprēķināts, ņemot vērā apelācijas sūdzības iesniedzēju situāciju.

- 187 Jāatzīst, ka trešajā iebildumā nav ar prasīto precizitāti norādīta Vispārējās tiesas iespējami pieļautā kļūda tiesību piemērošanā, ne arī pārsūdzētā sprieduma punkti, kuros, iespējams, pieļauta šāda kļūda tiesību piemērošanā, un tādējādi tas ir jānoraida kā nepieņemams, ņemot vērā šī sprieduma 29. un 30. punktā atgādināto judikatūru.
- 188 Ar pirmo iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi nediskriminācijas principu, ignorējama to, ka apstākļi lēmumos lietā *Deutsche Telekom* un lietā *Wanadoo* bija analogiski apstākļiem, kas ir strīdīgā lēmuma pamatā, un pamatojoties uz tiem tika noteikti desmitkārt mazāki naudas sodi.
- 189 Kā Vispārējā tiesa atgādina pārsūdzētā sprieduma 425. punktā, Tiesa ir atkārtoti nospriedusi, ka Komisijas agrākā lēmumu pieņemšanas prakse nevar kalpot par tiesisko regulējumu naudas sodiem konkurences jomā un ka lēmumi, kuri attiecas uz citām lietām, ir tikai orientējoši, nosakot, vai pastāv diskriminācija (spriedums *Tomra Systems u.c./Komisija*, C-549/10 P, EU:C:2012:221, 104. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 190 Tādējādi tas, ka Komisija pagātnē ir uzlikusi noteikta apmēra naudas sodus par noteikta veida pārkāpumiem, neliedz iespēju tai noteikt jaunus, augstākus naudas sodus, ja sodu paaugstināšana ir nepieciešama, lai nodrošinātu Savienības konkurences politikas – kuru turpina noteikt vienīgi Regula Nr. 1/2203 – ieviešanu (spriedums *Tomra Systems u.c./Komisija*, EU:C:2012:221, 105. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 191 Tādējādi Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 427. punktā pamatoti noraidīja argumentu par salīdzinājumu starp apelācijas sūdzības iesniedzējam uzlikto naudas sodu un naudas sodiem, kurus Komisija uzlikusi citos lēmumos konkurences jomā, un secināja, ka šajā lietā nevar konstatēt, ka būtu pārkāpts vienlīdzīgas attieksmes princips.
- 192 Ar otro iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi samērīguma principu, neatzīdama, ka naudas soda sākumsumma, kas tika noteikta EUR 90 miljonu apmērā, bija nesamērīga. Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējas uzsver, pirmkārt, ka šī sākumsumma ir otrā augstākā, kas jebkad ir noteikta par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, un, otrkārt, ka naudas soda galīgā summa bija attiecīgi 12,5 un 11,25 reizes augstāka nekā *Deutsche Telekom* un *Wanadoo* par līdzīgām ļaunprātīgas izmantošanas darbībām uzlikta naudas soda summa.
- 193 Turklāt ar ceturto iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi savu pienākumu pārbaudīt strīdīgā lēmuma pamatojumu, nosprieždama, ka Komisijai nebija pienākuma ar īpašu rūpību pamatot lēmumu šajā lietā uzlikt naudas sodu, kura apmērs ir ievērojami augstāks par lēmumos lietā *Wanadoo* un lietā *Deutsche Telekom* uzliktajiem, ņemot vērā šo trīs lietu līdzīgumu.
- 194 Attiecībā uz pamatojuma pienākuma pārbaudi jāatzīst, ka, lai gan Komisija strīdīgā lēmuma preambulas 739.–750. punktā ir izskaidrojusi atšķirības starp lietu *Deutsche Telekom* un šo lietu, tā nenorāda detaļas iemesliem, kas pamatoja lēmumu šajā lietā uzlikt naudas sodu, kura apmērs ir ievērojami augstāks par lēmumos lietā *Wanadoo* un lietā *Deutsche Telekom* uzlikto naudas sodu apmēru. Komisija it īpaši būtu varējusi precizēt sākumsummas noteikšanai izmantoto metodoloģiju atbilstoši Pamatnostādnēs naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas (EK) Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (OV 2006, C 210, 2. lpp.) – kuras atbilstošo faktu laikā nebija piemērojamas –, paredzētajam.
- 195 Tomēr Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 434. punktā atgādinājama, ka Komisija ir izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu, ja tā strīdīgajā lēmumā norāda vērtējuma elementus, kas tai ir ļāvuši novērtēt pārkāpuma smagumu un ilgumu. Šādos

apstākļos Vispārējā tiesa pamatoti ir uzskatījusi, ka Komisija nebija pienākuma norādīt skaitliskos datus par naudas soda aprēķina veidu, piemērojot šī sprieduma 180. un 182. punktā atgādināto judikatūru.

- 196 Attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzējām uzliktā naudas soda samērīgumu Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 429. punktā pamatoti uzskatīja, ka “samērīguma princips paredz, ka Komisijai ir jānosaka naudas sods proporcionāli elementiem, kas ņemami vērā, lai noteiktu pārkāpuma smagumu”.
- 197 Ceturtā iebilduma ietvaros apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo arī, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi ECPAK 6. pantu, neveikdama neierobežotas kompetences pārbaudi, kuru tai ir pienākums veikt attiecībā uz naudas soda sākumsummas samērīgumu.
- 198 Kā precizēts šī sprieduma 44. punktā, atbilstoši LESD 261. pantam LESD 263. pantā paredzēto likumības pārbaudi papildina neierobežota kompetence attiecībā uz naudas sodiem un kavējuma naudu, kuru Komisija uzlikusi par konkurences tiesību normu pārkāpumiem. Regulas Nr. 1/2003 17. pantā, kas aizstāts ar Regulas Nr. 1/2003 31. pantu, noteikts, ka Tiesai ir neierobežota kompetence pārskatīt lēmumus, ar ko Komisija noteikusi naudas sodu vai kavējuma naudu, kas nozīmē, ka tā var atcelt, samazināt vai palielināt uzlikto naudas sodu vai kavējuma naudu.
- 199 Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punktā, ar kuru aizstāta Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta otrā daļa, noteikts, ka, nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu.
- 200 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka, lai izpildītu prasības par neierobežotas kompetences pārbaudi Hartas 47. panta nozīmē, Savienības tiesai ir pienākums, īstenojot LESD 261. un 263. pantā paredzētās pilnvaras, pārbaudīt visus iebildumus attiecībā uz tiesību jautājumiem vai faktiem, kuri vērsti uz to, lai pierādītu, ka naudas soda apmērs neatbilst pārkāpuma smagumam un ilgumam.
- 201 Šajā ziņā jānorāda, ka pārsūdzētā sprieduma 431. punktā Vispārējā tiesa ir atgādinājusi, ka 1998. gada pamatnostādņu 1.A punktā izklāstītā metodoloģija atbilst iepriekš noteiktam principam, saskaņā ar kuru naudas soda sākumsummu, ko nosaka atkarībā no pārkāpuma smaguma, aprēķina atkarībā no pārkāpuma rakstura, tā faktiskās ietekmes uz tirgu gadījumos, kad to iespējams noteikt, un attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus apmēra.
- 202 Pārsūdzētā sprieduma 371.–421. punktā piemērojot šos kritērijus, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 432. punktā nosprieda, ka, ievērojot to, ka, no vienas puses, apelācijas sūdzības iesniedzēju rīcība ir jāuzskata par būtisku ļaunprātīgu izmantošanu, kurai pastāv precedenti un kura kavē mērķa izveidot iekšējo tīklu un telesakaru pakalpojumu tirgu sasniegšanu, un, no otras puses, ka minētā ļaunprātīgā izmantošana ir ievērojami ietekmējusi Spānijas mazumtirdzniecības tirgu, naudas soda sākumsummu 90 miljonu euro apmērā nevar uzskatīt par nesamērīgu.
- 203 Lai gan ir taisnība, ka Vispārējā tiesa nav konstatējusi, ka Komisija strīdīgajā lēmumā nav izklāstījusi metodoloģiju, kuru tā izmantoja, lai noteiktu naudas soda sākumsummu, atbilstoši tam, kas paredzēts Pamatnostādnēs naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas (EK) Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu, kuras atbilstošo faktu norises brīdī nebija piemērojamas, tomēr šāda konstatācijas neveikšana nav pietiekama, lai uzskatītu, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, veicot šīs summas samērīguma pārbaudi, ko tā veica, pamatojoties uz pārsūdzētā sprieduma 432. punktā uzskaitītajiem kritērijiem.
- 204 No iepriekš minētā izriet, ka, pārbaudot apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentus, kas vērsti uz to, lai pierādītu, ka sākumsummas apmērs bija nesamērīgs, Vispārējā tiesa patiešām ir īstenojusi LESD 261. un 263. pantā paredzētās pilnvaras atbilstoši prasībām par neierobežotas kompetences pārbaudi Hartas 47. panta nozīmē, pārbaudīdama visus apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzītos iebildumus attiecībā uz tiesību jautājumiem vai faktiem, kuri vērsti uz to, lai pierādītu, ka naudas soda apmērs

neatbilst pārkāpuma smagumam un ilgumam. Pārbaudot šos iebildumus, Vispārējā tiesa tomēr nosprieda, ka neviens no apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzītajiem argumentiem nepamato šīs sākumsummas samazināšanu.

205 Ciktāl ar šo ceturto iebildumu apelācijas sūdzības iesniedzējas kritizē pārsūdzētā sprieduma 432. punktā Vispārējās tiesas veikto naudas soda sākumsummas samērīguma vērtējumu, ņemot vērā atbilstošos faktiskos apstākļus, jāatzina, ka Tiesai, apelācijas tiesvedībā lemjot par tiesību jautājumiem, taisnīguma apsvērumu dēļ nav ar savu vērtējumu jāaizstāj Vispārējās tiesas vērtējums, kuru tā, īstenojot tai piešķirto neierobežoto kompetenci, veikusi, lemjot par to naudas sodu apmēru, kas uzņēmumiem ir piemēroti par Savienības tiesību pārkāpumu. Tādējādi tikai tiktāl, ciktāl Tiesa uzskatītu, ka sankcijas līmenis ir ne vien neatbilstošs, bet arī tādā mērā pārmērīgs, ka tas ir nesamērīgs, tai šajā ziņā būtu jākonstatē kļūda tiesību piemērošanā, ko Vispārējā tiesa ir pieļāvusi, nosakot neatbilstošu naudas soda apmēru (šajā ziņā skat. spriedumu *E.ON Energie*/Komisija, EU:C:2012:738, 125. un 126. punkts; spriedumu *Quinn Barlo u.c./Komisija*, C-70/12 P, EU:C:2013:351, 57. punkts, un spriedumu *Koninklijke Wegenbouw Stevin*/Komisija, C-586/12 P, EU:C:2013:863, 33. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

206 Šajā gadījumā jāatzīst, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas nav pierādījušas, kādā ziņā strīdīgajā lēmumā Komisijas izmantotā sākumsumma 90 miljonu euro apmērā būt pārmērīga tiktāl, ka tā ir nesamērīga šī sprieduma iepriekšējā punktā minētās judikatūras nozīmē.

207 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka astotā pamata otrā daļa ir jānoraida kā daļēji nepieņemama un daļēji nepamatota.

Par astotā pamata trešo daļu – kļūdām tiesību piemērošanā, pārbaudot sākumsummas palielināšanu preventīvos nolūkos, apelācijas sūdzības iesniedzēju rīcības kvalificēšanu kā “ilgu”, kā arī naudas sodas samazināšanu atbildību mīkstinošu apstākļu dēļ

208 Ar astotā pamata trešo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, pārbaudot sākumsummas palielināšanu preventīvos nolūkos, to rīcības kvalificēšanu par “ilgu”, kā arī naudas soda samazināšanu atbildību mīkstinošu apstākļu dēļ.

209 Attiecībā uz pirmo iebildumu par kļūdām tiesību piemērošanā, pārbaudot sākumsummas palielināšanu preventīvos nolūkos, apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirza šādus argumentus.

210 Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi nediskriminācijas un samērīguma principus, akceptējama sākumsummas palielināšanu preventīvos nolūkos, lai gan apelācijas sūdzības iesniedzēju ekonomiskais spēks bija pielīdzināms attiecīgo uzņēmumu ekonomiskajam spēkam lēmumos lietā *Wanadoo* un lietā *Deutsche Telekom*, kuros Komisija nenoteica šādu palielinājumu.

211 Ņemot vērā šī sprieduma 189. un 190. punktā atgādināto judikatūru, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 441. punktā pamatoti noraidīja šo argumentu, kas pamatots ar Komisijas lēmumu pieņemšanas praksi, jo tā nevar kalpot par tiesisko regulējumu naudas soda uzlikšanai konkurences jomā.

212 Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir akceptējusi Komisijas argumentāciju, kuru veido vispārīgas atsauces uz strīdīgā lēmuma preambulas apsvērumiem, nepārbaudīdama, vai 25 % reizinātāja piemērošana bija atbilstoša, tādējādi pārkāpjot savu pienākumu īstenot neierobežotas kompetences pārbaudi.

- 213 Šajā ziņā jāatgādina, ka LESD 261. pantā un Regulas Nr. 1/2003 31. pantā paredzētās neierobežotas kompetences īstenošana nav pielīdzināma pārbaudei pēc savas ierosmes, un jāuzsver, ka Savienības tiesās notiek uz sacīkstes principu balstīta tiesvedība. Līdz ar to, izņemot absolūtus pamatus, kas Savienības tiesai ir jāizvirza pēc savas ierosmes, piemēram, strīdīgā lēmuma pamatojuma neesamību vai nepietiekamību, prasītājs ir tas, kuram ir jāizvirza pamati pret šo lēmumu un jāiesniedz pierādījumi, lai pamatotu šos pamatus (spriedums *Chalkor*/Komisija, EU:C:2011:815, 64. punkts, kā arī spriedums *KME Germany* u.c./Komisija, C-389/10 P, EU:C:2011:816, 131. punkts).
- 214 Jāatzīst, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 438.–441. punktā ir pārbaudījusi veidu, kādā Komisija ir pamatojusi naudas soda sākumsummas palielināšanu, un konstatējusi, ka tā no juridiskā viedokļa pietiekami balstās uz strīdīgajā lēmumā ietvertajiem datiem par apelācijas sūdzības iesniedzēju ekonomisko spēku. Šādi rīkojoties, Vispārējā tiesa ir īstenojusi LESD 261. un 263. pantā paredzētās pilnvaras atbilstoši neierobežotas kompetences pārbaudes prasībām, pārbaudīdama visus šajā kontekstā apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzītos iebildumus par tiesību jautājumiem vai faktiem.
- 215 No iepriekš minētā izriet, ka pirmais iebildums ir jānoraida kā nepamatots.
- 216 Otrais apelācijas sūdzības iesniedzēju iebildums ir par kļūdām tiesību piemērošanā, pārbaudot apelācijas sūdzības iesniedzēju rīcības kvalificēšanu par “ilgu”.
- 217 Attiecībā uz pārkāpuma sākuma datumu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa kļūdaini nav nošķirusi laikposmu pirms lēmuma lietā *Deutsche Telekom* no laikposma pēc šī lēmuma un nav novērtējusi pārkāpuma smagumu attiecībā uz katru laikposmu, tādējādi pārkāpdama nediskriminācijas principu un savu pienākumu īstenot neierobežotas kompetences pārbaudi.
- 218 Jāatzīst, ka šis arguments ir jānoraida kā neefektīvs, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzējas vienīgi apgalvo, ka Vispārējai tiesai bija jānošķir divi pārkāpuma laikposmi atkarībā no pārkāpuma mainīgās intensitātes, nepaskaidrojot, kādā veidā tā rezultātā pārkāpuma ilgums samazinātos.
- 219 Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo arī, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi to apgalvojumus, tomēr ar prasīto precizitāti nenorādīdama, kādi elementi esot tikuši sagrozīti vai kādas kļūdas analizē pieļāvuši Vispārējā tiesa. Tādējādi, ņemot vērā šī sprieduma 84. punktā atgādināto judikatūru, šis arguments jānoraida kā nepieņemams.
- 220 Attiecībā uz pārkāpuma beigu datumu saskaņā ar apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvoto Vispārējā tiesa atzina, ka Komisija ir pierādījusi pārkāpuma pastāvēšanu vienīgi līdz 2006. gada pirmā pusgada beigām. Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir apvērsumi pierādīšanas pierādījumu, nosprieždama, ka tās nebija sniegušas pierādījumus par to, ka 2006. gada otrajā pusgadā tarifu šķēres nepastāvēja, lai gan pienākums pierādīt pārkāpuma pastāvēšanu bija Komisijai.
- 221 No pārsūdzētā sprieduma 451. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa, pamatojoties uz lietas materiālos esošajiem dokumentiem, kurus apelācijas sūdzības iesniedzējas nebija apstrīdējušas, atzina, ka gan *Telefónica de España SAU* vairumtirdzniecības cenas, gan mazumtirdzniecības cenas nemainījās laikā no 2001. gada septembra līdz 2006. gada 21. decembrim, kas ir pārkāpuma beigu datums, turklāt apelācijas sūdzības iesniedzējas nekad nav apgalvojušas, ka Komisijas vērā ņemtajās izmaksās būtu bijušas kādas izmaiņas. Šādi rīkojoties, Vispārējā tiesa nav apvērsumi pierādīšanas pienākumu, bet gan pareizi veikusi tai iesniegto pierādījumu novērtējumu, kā savu secinājumu 171. punktā uzsver ģenerāladvokāts.
- 222 Tādējādi otrais iebildums jānoraida kā daļēji nepieņemams, daļēji neefektīvs un daļēji nepamatots.
- 223 Trešais iebildums ir par kļūdām tiesību piemērošanā, pārbaudot naudas soda samazināšanu atbildību mikstinošu apstākļu dēļ.

- 224 Pirmām kārtām, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir piemērojusi “kļūdainu juridisku kritēriju”, uzskatīdama, ka to nolaidība bija sevišķi smaga, lai novērtētu samazinājuma 10 % apmērā, ko tām bija piešķīrusi Komisija, ievērojot to tiesisko paļāvību, piemērotību.
- 225 Jāatzīst, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 459. punktā ir veikusi faktu novērtējumu attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju nolaidības pakāpi. Tādējādi, ņemot vērā šī sprieduma 84. punktā atgādināto judikatūru, šis arguments ir jānoraida kā nepieņemams.
- 226 Otrām kārtām, apelācijas sūdzības iesniedzējas kritizē pārsūdzētā sprieduma 461. punktu, kurā Vispārējā tiesa, vērtējot apgalvoto lietas jauno raksturu, atsaucas uz savu argumentāciju par skaidru un paredzamu precedentu esamību. Šajā sakarā Vispārējā tiesa esot piemērojusi acīmredzami kļūdainu kritēriju, proti, tiesiskās noteiktības kritēriju, un nav ņēmusi vērā, ka viens no 1998. gada pamatnostādnēs paredzētajiem atbildību mīkstinājošiem apstākļiem ir uzņēmuma saprātīgu šaubu esamība par savas rīcības prettiesiskumu. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka šādas saprātīgas šaubas pastāvēja vismaz līdz 2003. gada oktobrim, kad tika publicēts lēmums lietā *Deutsche Telekom*, un turpinājās līdz pat sprieduma *TeliaSonera Sverige* (EU:C:2011:83) pasludināšanai.
- 227 Šajā ziņā jāatzīst, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju saprātīgu šaubu pastāvēšana ir faktu jautājums, kas ir vienīgi Vispārējās tiesas kompetencē, un tādējādi šis ceturtais iebildums, piemērojot šī sprieduma 84. punktā atgādināto judikatūru, ir jānoraida kā nepieņemams.
- 228 No tā izriet, ka astotā pamata trešā daļa ir jānoraida kā daļēji nepieņemama, daļēji neefektīva un daļēji nepamatota.
- 229 Ņemot vērā iepriekš minēto, astotais pamats jānoraida kā daļēji nepieņemams, daļēji neefektīvs un daļēji nepamatots.
- Par desmito pamatu – pienākuma īstenot neierobežotas kompetences pārbaudi ECPAK 6. panta nozīmē attiecībā uz naudas soda noteikšanu pārkāpumu*
- 230 Ar savu desmito pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi savu pienākumu īstenot neierobežotas kompetences pārbaudi ECPAK 6. panta nozīmē attiecībā uz naudas soda noteikšanu, jo tā nav īstenojusi LESD 261. pantā un Regulas Nr. 1/2003 31. pantā paredzēto neierobežoto kompetenci.
- 231 Jāatzīst, ka desmitā pamata ietvaros apelācijas sūdzības iesniedzējas ar prasīto precizitāti nenorāda pārsūdzētā sprieduma kritizētos elementus, bet vienīgi vispārīgi un to nepamatojot apgalvo, ka Vispārējai tiesai bija jāpārbauda visi pierādījumi un atbilstošie faktiskie apstākļi, lai novērtētu naudas soda atbilstību. Tomēr jāuzsver, ka šī pamata atbalstam izvirzītie argumenti par pienākuma īstenot neierobežotas kompetences pārbaudi pārkāpumu jau ir pārbaudīti citu pamatu ietvaros, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzējas ar prasīto precizitāti ir norādījušas pārsūdzētā sprieduma kritizētos elementus.
- 232 Tādējādi, piemērojot šī sprieduma 29. un 30. punktā atgādināto judikatūru, desmitais pamats jānoraida kā nepieņemams.
- 233 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka apelācijas sūdzība ir pilnībā jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 234 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktu, ja apelācijas sūdzība ir nepamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Atbilstoši šī paša reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.
- 235 Saskaņā ar Reglamenta 140. panta 3. punktu Tiesa var nolemt, ka personas, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.
- 236 Tā kā visi apelācijas sūdzības iesniedzēju pamati ir noraidīti, tad atbilstoši Komisijas prasījumiem tām jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 237 *France Telecom, Ausbanc Consumo* un *ECTA*, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) **apelācijas sūdzību noraidīt;**
- 2) ***Telefónica SA* un *Telefónica de España SAU* atlīdzina tiesāšanās izdevumus;**
- 3) ***France Telecom España SA, Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc Consumo)* un *European Competitive Telecommunications Association* sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.**

[Paraksti]